

ФИЛАТЕЛИСТА

ОРГАН САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ

ГОДИНА V

8-9

раде слични су старим источњачким папирима.

У XV веку ручна израда папира пренесена је у Јужну Немачку. Најстарија немачка и, стварно, прва већа фабрика папира у Европи подигнута је између Келна и Мајнца, 1320 године. У Француску је производња папира пренега из Шпаније, а прва радионица подигнута је у граду Хераулт 1189 године.

У Америци је основана прва фабрика папира доста касно, 1690 године, у граду Церментаун.

Код нас је први млин за папир прорадио почетком XVI века у Гаричанима (Словенија). После тога, средином XVII века прорадио је и други млин у Фужицима (код Љубљане) и, скоро истовремено, у Вевчу, где је млин за боје био преправљен у млин за папир. Приближно у исто време познат је један млин близу Новог Места. Наша прва модерна фабрика папира основана је на Сушаку 1880 године.

Цветно доба доживео је папир тек у XVII веку у Енглеској, где су припадници Хугенота нарочито развили његову производњу а у томе им је много помогао и проналазак „холендера“, који је много убрзао и усавршио процес производње папира. Фабрикација папира се све више усавршавала, али није доживела неку значајнију промену до пре стотину година. Преласком на фабричну производњу продукција је јако повећана, а цена је знатно опала. На прелому средњег и новог века — ренасансе, захваљујући и Гутенберговом проналазку, омогућен је пун размах културног и научног развитака, у коме је папир одиграо одлучујућу улогу.

2. — Сировине за производњу папира

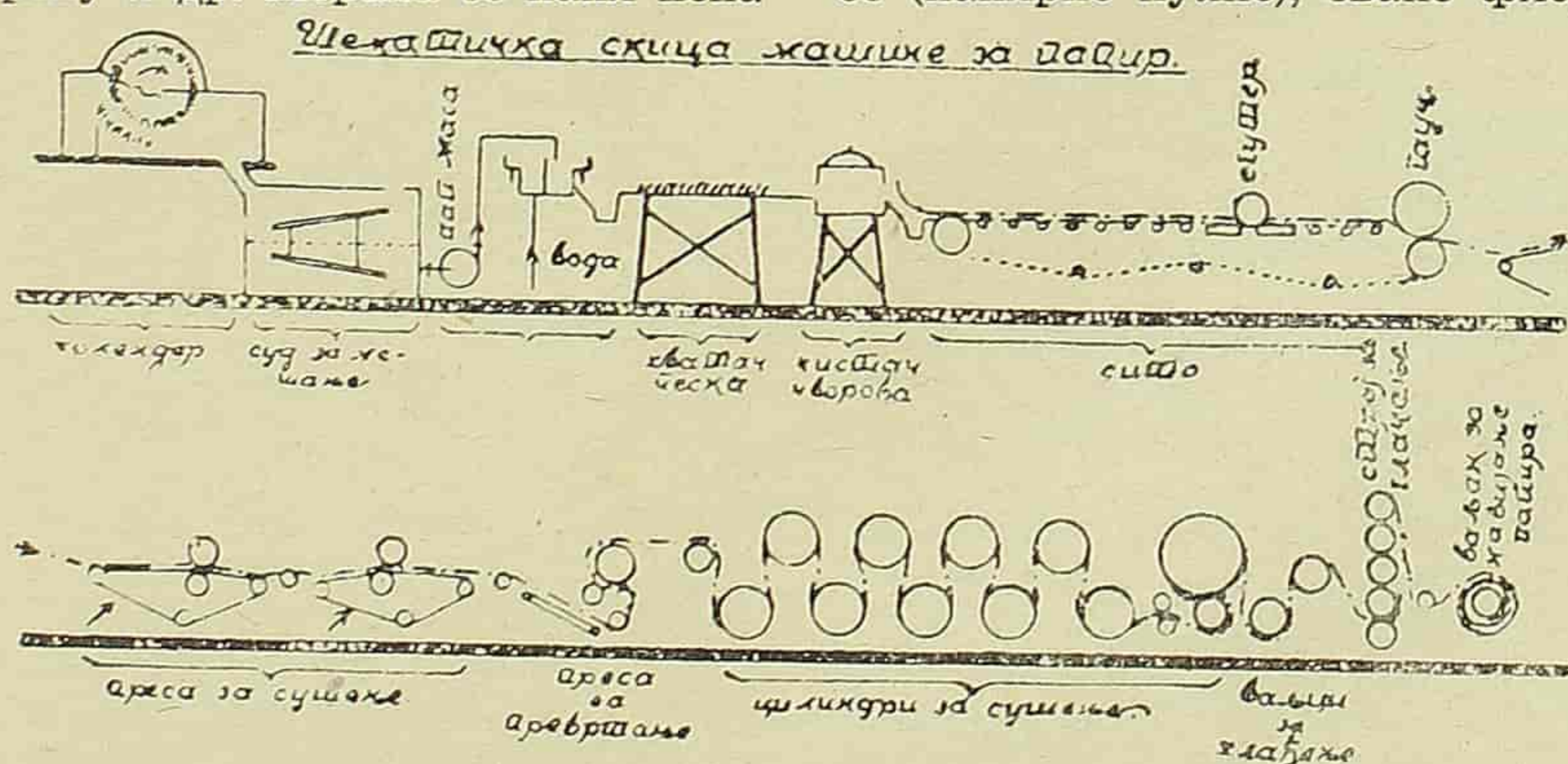
Разумљиво је да се преносом фабрикације папира у Европу морала мењати и сировина, пошто је готово немогућно, а и нерентабилно било доносити бамбусову трску и др. Морала се наћи нека

су се показале веома погодне. Ланене и памучне крпе биле су не главна, него једина сировина, од које се производио папир све до пре сто година, а за неке специјалне врсте папира и до данашњег дана. Илиг из Ебербаха пронашао је 1807 године примену калафонијума као везивног материјала, чиме је у многоме унапредио производњу папира.

Пошто је потражња папира свакодневно расла, сировине су понестајале; ланених и памучних крпа није било довољно, те је 1860 године као нова сировина уведена у употребу трава звана „esparto“ (stipa tenacissima), која се налазила у великим количинама у Шпанији, Алжиру, Тунису и др. Али, још много пре тога евангелички жупник Шефер дошао је на срећну идеју да ланене крпе замени дрветом. Ту идеју је практично остварио после скоро пола века Немац Келер из Хајнихена у Саксонској, који је између 1765 и 1767 г. објавио шест књига о огледима које је вршио, те је свој проналазак патентирао 1848 г. Пре увођења дрвета у употребу, као сировине за папир, половином XVIII века Француз Робер из Езопеа (крај Париза) пронашао је машину, која је заменила скупу и спору ручну производњу папира и патентирао ју је 1799 године. За израду папира најчешће се употребљавају црногорична дрва, од којих најбоља влакна даје смрека. После дрвета у фабрикацију папира није уведена нова сировина већег значаја, те се сви покушаји у том правцу налазе још у фази експериментисања. У технолошком смислу процес производње папира углавном се састоји у механичком раздвајању целулозних влаканаца, која се после испреплетају у жељеном облику, уз додатак хемикалија.

3. — Процес производње папира.

Сам начин производње папира веома је компликован технолошки процес, који се дели на производњу влакнасте масе (папирне пулпе), зване фибрин, и на

нова сировина. У прво време се за ту сврху употребљавале ланене крпе, које

његову прераду у крајњи продукт — папир.

Даљи опис производње папира види на страни 44 у броју 2 за 1950 годину „Филателисте“. Отуда преносимо и шематичну слику машине за израду папира.

4. — Недостаци савременог папира.

Иако се претпоставља да савремени папир, после свих фаза развоја, кроз које је прошао, претставља право техничко савршенство, он ипак има веома велики недостатак: неотпоран је према

зубу времена, те пре или после неминуовно пропада. Као доказ нам служе старе новине које већ после неколико деценија потпуно пожуте, ломе се и склоне су распадању. Хемичари тврде да ће све данашње књиге после 500 година, потпуно пропасти и претворити се у прах сличан пепелу. За нас, филателисте је та чињеница веома важна, пошто се сакупљање марака углавном своди на њихово што дуже одржавање. Вредно је напоменути да лепак на маркама убрзава процес распадања папира.

Драган Новак

Филателистичке изложбе и смотре у ФНРЈ током 1952 год.

Према подацима, на које сам наишао у сва три органа републичких савеза, одржано је у 1952 години укупно 26 изложби и смотри. Ево најпре хронолошког пописа тих приредаба:

- 1) 20. I. Ровињ, смотра подружнице СФХ (IV)
- 2) 26. II. Бачка Топола, смотра подружнице СФС (V)
- 3) 26—27. IV. Идрија, локална изложба подружнице ФЗС (III)
- 4) 1. V. Нови Сад, смотра подружнице СФС (IV)
- 5) 1—3. V. Шибеник смотра подружнице ФСХ (VI)
- 6) 11—18. V. Нови Сад, локална изложба Подружнице СФС (III)
- 7) 11. V. Суботица, омладинска смотра подружнице СФС (IV)
- 8) 11—18. V. Осијек, смотра подружнице ФСХ (VI)
- 9) 11—18. V. Пула, смотра подружнице ФСХ (VI)
- 10) 23—25. V. Дубровник, смотра подружница СФХ бр. 24 и 29 (VI)
- 11) 25. V. Чачак, омладинска смотра подружнице СФС (IV)
- 12) 25. V. Дервента, смотра подружнице ФСБиХ (IV)
- 13) 25. V. Слав. Ораховица, смотра подружнице ФСХ (VI)
- 14) 25. V. Крк, смотра подружнице ФСХ (VI)
- 15) 25. V. Сплит, смотра подружнице ФСХ (VI)
- 16) 25. V. Шибеник, смотра подружнице ФСХ (VI)
- 17) 7—9. VI. Горња Радгона, смотра пионирског одреда ниже гимназије (V)
- 18) 5—22. VII. Марибор, локална изложба подружнице ФЗС (III)
- 19) 27—29. VII. Тузла, смотра подружнице СФБиХ (VI)
- 20) 30. VIII.—14. IX. Цеље, смотра подружнице ФЗС (IV)

- 21) 14—21. IX. Београд, земаљска изложба ФСЈ (I)
- 22) 4—12. X. Љубљана, републичка изложба ФЗС (II)
- 23) 1—12. XI. Загреб, републичка изложба ФСХ (II)
- 24) 9. XI. Чрномел, локална изложба подружнице ФЗС (III)
- 25) 23. XI. Бела Црква, смотра подружнице СФС (IV)
- 26) 29. XI.—7. XII. Копар, изложба зоне Б СТТ уз сарадњу ФЗС (III).

Изложбе и смотре разврстао сам у 6 група: I — земаљске изложбе; II — републичке изложбе; III — локалне изложбе подружница; IV — самосталне смотре; V — смотре у склопу других приредаба и изложби; VI — пропагандне смотре у изложима. Према тој групацији од горњих 26 приредаба отпада: на I — 1; на II — 2; на III — 5; на IV — 7; на V — 2 и на VI — 9.

Осим земаљске изложбе у Београду према републикама отпада од 25 осталих приредаба: на Србију 6, на Хрватску 10, на Словенију 6, на Босну и Херцеговину 2 и на зону Б 1.

Да би се могла добити јаснија слика о степену активности наше организоване филателије на подручју тих приредаба, доносим упоредни преглед од 1945 до 1952 г. по врсти и по републикама:

	I	II	III	IV	V	VI	Свега
1945	—	—	—	—	—	—	—
1946	—	—	1	—	1	—	2
1947	—	—	—	1	1	—	2
1948	—	—	—	1	1	—	2
1949	—	—	2	5	3	1	11
1950	—	1	9	8	14	7	24
1951	—	2	8	14	4	1	29
1952	1	2	5	7	2	9	26
Свега:	1	5	25	36	26	18	111

	Срб.	Хрв.	Слов.	Б. и Х.	Мак.	Зона Б
1945	—	—	—	—	—	—
1946	—	2	—	—	—	—
1947	—	1	1	—	—	—
1948	—	1	1	—	—	—
1949	—	2	8	—	—	1
1950	4	8	10	2	—	—
1951	11	5	12	—	1	—
1952	6	10	6	2	—	1
Свега:	21	35	38	4	1	2

Према закључцима прве редовне годишње скупштине СФЈ морали би републички савези приредити изложбу најмање једанпут годишње, а подружнице и повереништва најмање двапут годишње изложбе или смотре поводом значајнијих и важнијих датума, а осим тога посебне приредбе за омладинце и пионире. То је основа за анализу постигнутих резултата у задње три године (1950 до 1952). У току те три године бележимо 1 земаљску и 5 републичких приредаба. За наше прилике одговарају постигнути резултати. Друга је ствар с локалним изложбама и смотрама подружница и повереништава. У три године одржано је само 25 локалних изложби и 36 самосталних смотри. То значи да је велики број подружница у пет републичких савеза доста неактиван и да занемарује најефикасније пропагандно средство. Ефекат рада још је слабији, ако уважимо да је у том раздобљу било само 26 смотри у склопу других приредаба и тек 18 пропагандних смотри у изложима. Ако уважимо да је приређивање локалних изложби и самосталних смотри везано за извесне објективне потешкоће (несташице одговарајућег материјала и трошкови аранжирања), не можемо никако оправдати слабу активност подружница у задње две категорије приредаба, где опадају те објективне потешкоће.

Не задовољава ни активност омладинаца и пионира. У 1952 години бележимо само 3 омладинске смотре. Уз агилну Суботицу јавили су се и омладинци из Чачка и Горње Радгоне. А шта се ради

у осталим градовима и местима? Изгледа да нам још увек није јасно да је за солидан напредак аматерске филателије најважнији одгој подмлатка!

На смотри одржаној у Цељу у склопу котарске господарске изложбе, примењен је интересантан начин оцене изложака. Посетиоци су на улазу примали цедуљу с текстом: „Који изложак вам се највише свидео? Напишите број витрине!“, да на тај начин гласају за најбоље изложке без филателистичких сугестија. Прва награда допала је мотивској збирци „Цвеће и деца на маркама“, ској збирци „Спорт на маркама“, друга мотивској збирци „Цвеће и деца на маркама“, а трећа омладинској збирци ФНРЈ. Приређивачи су упознали филателистички укус публике, а посетиоци су били морално обавезни, да пажљивије разгледају изложке. Јасно је да се на земаљским и републичким изложбама не би могао применити цељски пример из много важних разлога. Но не би било лоше да се на мањим приредбама не обавезно проведе оцењивање изложака од публике. Оно ће зближавати посетиоце и изложке и садржати извесну пропагандну атрактивност. Иако би се у већини случајева показала дијаметрална опречност између оцене публике и оцене филателистичких стручњака, ипак би резултати могли послужити као путоказ за успешну пропаганду филателије.

Кад сам објавио први преглед приредаба, одржаних у 1951 години, апеловао сам на све републичке савезе, да воде тачну евиденцију и објаве у стручној штампи све потребне податке (кратак садржај изложбе, број изложака и витрина, број излагача и посетилаца, где је то могуће утврдити). Тачна и критична анализа могућна је само на основи тих података. Па ипак до данас то није проведено, изузев земаљске и републичке приредбе, а и код њих непотпуно. Број посетилаца знамо само за 4 од наведених 26 приредаба: Чачак 425, Дервента око 1100, Загреб око 5500 и Бела Црква око 500. Јасно је да зато ни прегледи ни анализе не могу бити потпуне и тачне.

Д. Б.

Високе номинале — сметња развоју филателије

Читајући филателистичке листове и филателистичке рубрике у нашим дневним листовима, видимо да се филателија поклања све већа пажња, придаје све већа важност и да се настоји да се што више прошири круг њених пријатеља.

да се омасови. С друге стране, код издавања марака ради се баш супротно, те, уместо да филателија напредује, она је у опадању.

Свима нама познато је да се код нас упоредо с нашом социјалистичком из-

градњом како Народне власти, тако животног стандарда у земљи, фабрика, саобраћаја, станбених просторија, школа и других просветних установа истим темпом развијао и спорт који је данас код нас на завидној висини и на сваком кораку видимо шампионе и прваке, освајања све истакнутијих места у спортом свету, а само ми, филателисти, још увек стојимо код почетка и чак показујемо опадање у чланству, које из дана у дан губи интерес за марке, које треба да послуже као средство за пропаганду наше социјалистичке изградње, борбе за мир у свету и равноправност народа.

Наша марка од првих издања је све лепша и интересантнија. Потражња наше марке била је доста велика. Али, постоје и данас као и раније узроци који ометају растурање наше марке у шире кругове, како у земљи, тако и у иностранству. На првом месту високе номинале наших серија и појединих марака не дају могућности ни омладинцима, а ни старијим редовним члановима да их набављају за своје збирке, а не могу их слати партнерима у иностранство за размену, јер их они враћају с мотивацијом, да не скупљају више наше марке због високе номинале. Ради тога се наши филателисти из дана у дан повлаче из редова филателиста.

У прво време филателистичког живота у нашој земљи борили смо се са „кључним“ маркама. То је била велика сметња филателији. Остајали смо без комплетних серија па су због тога наши чланови губили вољу за скупљање наших марака, а иностранци скупљачи одбијали наше марке. У штампи се јављали неповољни гласови о нашим маркама: о „кључним“ маркама, о непштању истих преко поштанских шалтера и др. Тако се постизала много већа штета него ли добит од продаје марака. Није се ни данас одбацила „кључна“ марка, а ми се сада морамо борити и против високих номинала и непотребних издања, као и против неодржавања одређених рокова за пуштање марака у течај и повећавања броја марака предвиђеног у годишњем плану и њихових цена. Ми имамо у низовима редовних франко марака номиналу до 100 динара, а у авионској серији до 500 динара. Још се нисмо опоравили од издатака за марке високих вредности, појавила су се непотребна издања (напр. за VI конгрес СКЈ, која је, место предвиђене једне, издана с истим мотивом у 4 боје), па опет тако неке ствари се нижу и стварају незадовољство у филателистичким круговима, и на крају, опет излази марка за Конгрес есперантиста од 300 динара. Удвостручавање издатака за ове исте марке са копарским издањем, још више

револтира филателисте, још више одбија чланове у земљи и њихове партнере у иностранству.

Не само протести филателиста на састанцима и скупштинама и преко штампе, већ ни Савет за издавање поштанских марака, који постоји при Главној дирекцији пошта, не могу да утичу на надлежне факторе да обуставе непотребна издања и марке са високим номиналама. Они остају при својој, по нашем мишљењу погрешној емисионој политици, а редови филателиста се проређују, јер нити могу да издрже велике издатке за марке, нити да одржавају везе с партнерима у иностранству. Клуб филателиста у Љубљани изгубио је 110 чланова омладинаца баш због ове неправилне емисионе политике поштанске управе, а још је јединственији случај код Савеза филателиста Србије, који је за непуну годину дана изгубио око 1000 чланова, који су се повукли из наших редова из истог узрока.

Питамо се, зашто високим номиналама упропашћавати једно корисно, културно и по целом свету распрострањено занимање које би баш требало што више омасовити, а не из дана у дан му постављати разне сметње развоју и отстрањивати из редова филателиста и старе чланове, а онемогућавати приступ новим, нарочито омладинцима.

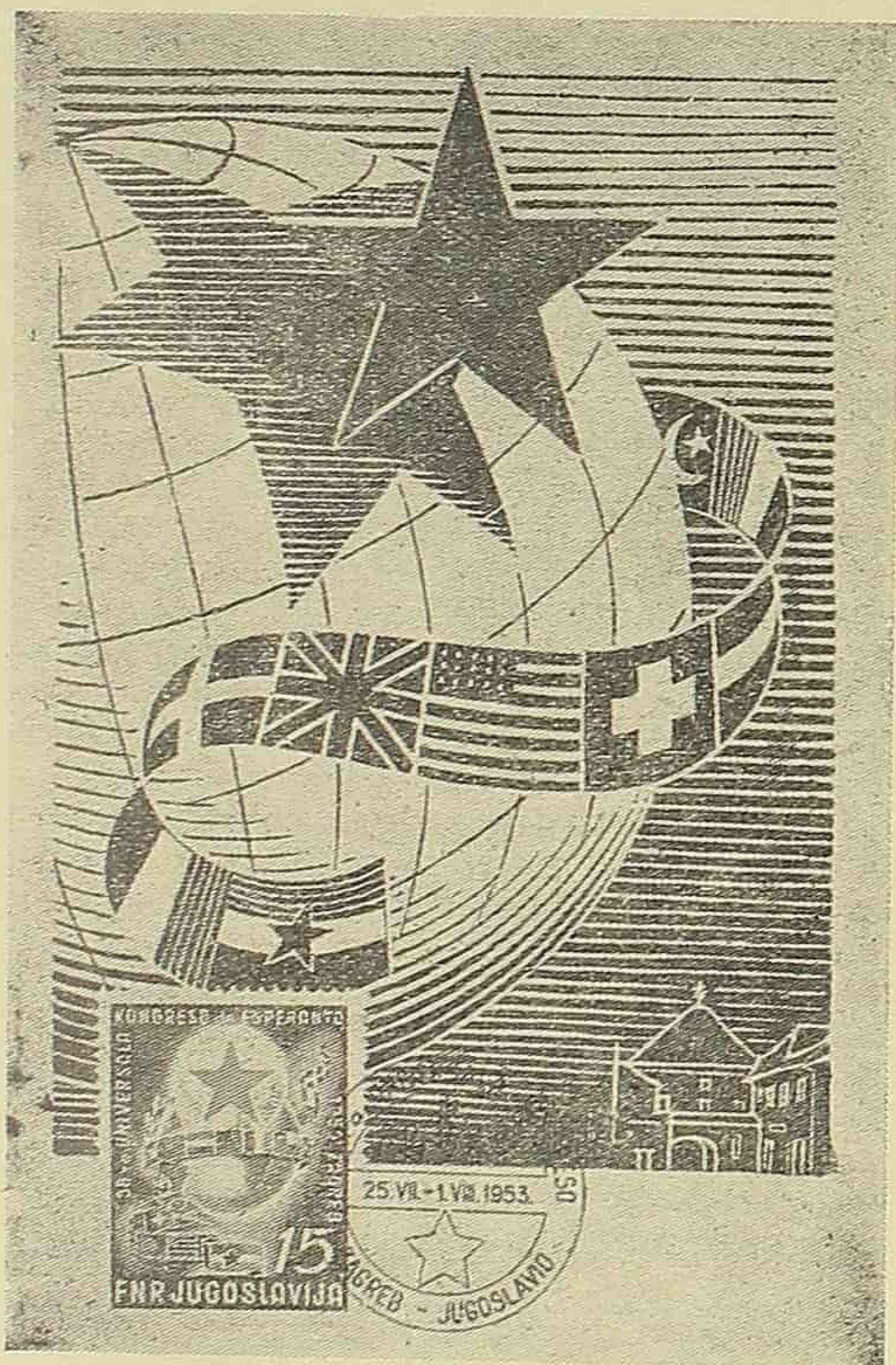
Сматрамо да у емисионој политици треба да узму учешћа шири кругови, како народа, тако и филателиста, јер се с марком преноси наша социјалистичка мисао и рад у сваки кутак, не само наше земље, већ широм целог света и наша марка треба да буде свуда, свагда и сваком позната. Југословенска марка треба да продре у збирке филателиста целог света, па ће тада и поштанска управа имати веће материјалне користи, а неће јој се догодити као с кључном авионском марком од 100 динара, која је, лежећи у депоу марака, доживела судбину, да буде жигосана и да је „Југофилателија“ данас продаје, неопрану, по 80 динара, при чему Главна дирекција пошта губи по комаду 20 динара, а још плаћа и проценат „Југофилателији“ као трговачком предузећу.

Од марака са ниским номиналама не само да би имала користи филателија, јер би јој се вратили изгубљени чланови, већ би наша марка добила и у иностранству већу потражњу, што би умногоме допринело бољем упознавању света с нашим праведним ставом слободне и независне земље, с нашом борбом за уздизање благостања свих грађана без разлике, за мир у свету и за културно уздизање нашег човека.

То би нам донело веће користи него високе номинале.

Филателистичка страна Есперанто конгреса

Тридесетосми Светски конгрес Есперантиста, који је одржан код нас у Загребу у времену од 25. VII до 1. VIII. 1953. Главна дирекција пошта обележила је једном пригодном емисијом марака и специјалним жигом. У тој емисији налазе се две укусне и технички дотеране марке од 15 дин. обична и од 300 авионска (која је чиста продавана уз Есперанто марку ВУЈНА од 15 дин. на експозитури поште на конгресу 31. VII и VIII до 12 час. само члановима Есперанто друштва). Филателистички савез Хрватске том приликом је издао пригодну коверту и дописну карту, док је и Југофилателија у Београду издала једну пригодну коверту.

26. VII када је конгрес почео стварним радом, у просторијама поште Загреб 1 отворена је филателистичка изложба на којој су биле продаване коверте и карте издања Ф. С. Х. са зеленим машинским и љубичастим ручним жигом. Исте те коверте и карте жигосане само зеленим машинским жигом продаване су и на пошти код Велесајма.

Тога дана поштанска испостава на Конгресу у Радничкој комори није функционисала. Са сталним радом она је почела следећег дана 27. VII. када су све пошиљке биле жигосане пригодним жигом у обичној црној боји. Али већ 28. VII па све до краја конгреса употребљаван је исти тај жиг само у зеленој боји.

Међутим, скоро за цело време трајања конгреса изложба у просторијама поште Загреб 1 продавала је коверте Ф. С. Х-е жигосане ручним жигом у љубичастој боји. Службеник који је продавао те коверте сматрао је тај жиг црним. Свакако да би претстављало од мене чисто ситничарење када би гледао нијансе црних боја и по томе вршио неку класификацију. Овде није такав случај, јер разлика се види приликом упоређивања отиска експозитуре поште и овог који је продавала изложба тј. сам Ф. С. Х. и не само што се види него је она огромна. Овај други је чисто љубичасти жиг, са плавом подлогом, значи плавољубичасти. То је јасно да то није, нити ће икад бити црни отисак, а да је и ситничарење са моје стране искључено.

Сада извршимо класификацију отисака тога Есперанто жига:

1. Зелени машински
2. Црни ручни
3. Зелени ручни
4. Плавољубичасти ручни.

Дакле, постојали су отисци тога жига у четири разне боје. Ја сам нисам довољно обавештен да би знао које је боје одобрила Главна дирекција П.Т.Т., али логично расуђујући долазимо до овог закључка: зелена боја је боја есперантиста и према томе само зелени машински и ручни жиг били би службено одобрени жигови. А шта је онда са црним и љубичастим? Или можда постоји неки други пропис Главне дирекције П.Т.Т.

Случај са црним жигом може још некако да се објасни незнањем и непућеношћу службеника на експозитури поште, како и то није довољно оправдање. Али како објаснити љубичасти отисак који је продаван на изложби тј. којег је продавао сам Ф. С. Х. у Загребу. Можда је и то неки званични жиг (?) или се иза тога крије неки покушај на штету и углед наше филателије. Како то другачије објаснити, можда неискуством и непућеношћу оних који треба највише у томе свему да имају искуства и знања.

Пре неколико месеци издато је наређење Главне дирекције П.Т.Т. да се сви

пригодни жигови имају употребљавати у црној боји, сем у изузетним случајевима. Можда можемо и помоћу тога да објаснимо зашто је целог дана рада експозитура поште употребљавала црни жиг придржавајући се прописа Главне дирекције П.Т.Т. па тек после, на ургирање Есперантиста, променила ту боју у зелену. Али зашто је онда Ф.С.Х. про-

давао и даље свој „Фамозни црни“ жиг и зашто тај жиг није збиља био црни?

То су чињенице које тешко терете Ф.С.Х. и шкоде његовом угледу, који он ужива код нас и у свету. Таких манипулисања са пригодним жиговима треба и мора да нестане из аматерске филателије у нашој Социјалистичкој домовини.

Брана Новаковић

Филателија у Тузли

Кратак преглед филателистичког живота у Тузли

Тузла. Пролеће 1953.

Тузла, срце земље, индустриски базен, град који се развија, расте; за непуну деценију удвостручио се... А и филателија у овом индустриском центру постоји — напредује. Има подружницу Савеза филателиста Босне и Херцеговине.

Мало историје...

Било је то доба после окупације, преданексионо, анексионо, Сабора, Кочића, Грђића, „Отаџбине“, Принципа, Видовдана 1914...

Зачмала и запуштена турска провинција, — као и трошно турско царство, — Санџак Босна, у којој су бегови пљачкали рају и водили осине буне против султана, а у којој је и раја устајала против бегова — од Пецијине Крајине и Змијања, до херцеговачких гудура. А после тога, дошли су мисионари и „културтрегери“, надајући се да ће ту наћи изврсно тле за семе аустро-угарске експанзије. И борба је одмах почела... У њу су ступали и тек настали први интелектуалци — домороци, и набујали млади грађански сталеж, и онај дивни кочићевски сељак, Давид Штрбац, и омладина — увек револуционарна „Млада Босна“...

А филателија?... Она се тада тек рађала; она је дошла с аустриским „куферашима“. Редак је био син ове земље, да је био филателист!... А Босна је имала лепе марке, само или без свог имена или с именом на туђинском језику... Млада и јака културно-просветна друштва, која су „наједала животне жиле царству“, — као „Просвјета“, — сакупљала су марке трудом својих чланова-помагача и продавала их... Био је то узгредан приход, који су чланови стварали као од шале, али не и сувишан... И „куфераши“ су долазили и одлазили и односили далеко босанску марку...

Данас је у Босни босанска марка ретка, ређа него ли многе друге!... На изложби у Сарајеву, пре три године, ми смо се о томе осведочили; баш ту, у срцу Босне. Стара Босна била је заступљена једном мршавом збирком, или боље, збирчицом њених марака... На то би какав стари хаџо босански (само кад би знао шта је то филателија) одхукнуо: „Судбина!“...

Међу првима.

1918 године рађа се наш први стручни часопис. Тај првенац био је „Балкан“, а већ 1919 године Хрватско филателистичко друштво издаје свог „Филателисту“. — Исте године ствара се у Босни прва подружница ХФД — у Сарајеву, а већ 30 августа исте године и у Тузли конституира друга подружница по реду у Босни... Не треба сметнути с ума да је то било пре него што се појавио клуб у Земуну, Београду и др. — А оснивачи? Пар „куфераша“ и један домородац — трговац. Од њих неки одлазе трајно, неки остају... Шест година „Филателиста“ држи на насловној страни име подружнице у Тузли, — и њен је орган. 1925 године умире претседник подружнице Др. Виктор Јанкијевић, Пољак, који је дошао и остао овде за навек. Био је један од најстаријих, првих филателиста Босне... Губимо податке о подружници; она се гаси... Филателисти даље живе неорганизовани.

Рат.

Дошао је рат... Окупација... Устанак... Широм Босне пламти неугасиви пламен устанка: Чича Романијски, Вељко Курјак, Шоша, Шолаја... У Тузли ни помена о филателистичкој организацији, али има филателиста: Др. Дојч. Трбарих, Др. А. Мехмедагић, Др. Бадер... Многи су страдали од окупатора; многи су дали животе за слободу земље: Коларићи, Дојчови, Рознер, Руkenштајнови...

Данас.

Ослобођење... Тузла замало да није добила провизорне марке!

1949 године рађа се филателистичка подружница Савеза филателиста Босне и Херцеговине. Данас је та подружница у Тузли једна од највећих у Савезу Али ипак, тек преко 40 чланова на преко 40.000 становника! То још није све! Можда је и најмлађа по годинама, по узрасту чланова. Како је пријатна слика на састанку: плаве се ђачке капе. Преко 50% су ђаци... Ову подружницу неће постићи судбина оне некадашње... Данас је слика сасвим друкчија. Ту су ђаци овдашњих школа, омладина, красна будућност... Имају згодну просторију за састанке, свој намештај, библиотеку... У своме на своме!...

Ево, коначно је стигао и „Филателиста“: двоброј 1-2, заједно са бројем 3. Узимају га, прелиставају... Кажу: „Добар је то лист!“

Играмо томболу... Ведар, млад живот!... А од оних старих чланова једи-

но су у Тузли Коко и Др. Бућић. Први је многе од нас млађих увео у овај спорт. Сада лагано сређује збирку. По-вукао се...

А од оснивача ове нове подружнице: претседник напустио филателију; секретар исто тако.

„Имамо сад вредног секретара, друга Фишера!“ — каже један омладинац. А ја мислим да су сви вредни... А има и нерешених проблема; пребродиће их снага младости... Отишао је Трбарих у Сарајево; — сада је претседник СФ Босне и Херцеговине. Младе снаге ипак раде! Говорило се о озбиљној смотри... Могло би!... Питају шта је с допунама за албум ФНРЈ? Предлажу да „Филателиста“ доноси допуне за каталог „Југофилателије“.

Али оно што је најважније код ове младалачке подружнице: она је и сада у порасту. Шта можемо да зажелимо овој подружници, која корача правим путем?... Не знам је ли довољно узвикнути: „Цветај, расти!“

Kroz filatelistički svet

KRATAK PREGLED JUGOSLOVENSKE FILATELIJE U ŠVAJCARSKOM LISTU

У часопису „Schweizer Briefmarken-Zeitung“ br. 7 од ове године објављен је један интересантан чланак Е. А. Bell-а под насловом „Aperçu philatelique yougoslave“, у коме је у кратким potezima изнето доста добрих података о развоју филателије у Југославији. Најпре су изнесени подаци о оснивању наших републичких савеза и о почетцима издавања марака, као и о количинама издатих марака у земљама, које су ушле у састав Југославије. У посебном оdeljku говори се о партизанским поштарама и износе се нама познате ствари о њима у разним ослобођеним крајевима и о покушајима издавања марака у Фоћи, Словенији и Оточцу. После тога, у посебном поглављу говори се о послератним издањима до краја 1950 године, као и о локалним издањима, пуштеним у тецај непосредно после ослобођења, за задовољавање првих поштанских потреба. Износе се и подаци о члановима и њиховом бројном стању у четри републичка савеза, који су 1950 године постојали, а завршава се набрајањем наших филателистичких часописа: „Филателисте“, „Филателије“ и „Нове Филателије“.

IZ UJEDINJENIH NACIJA

Engleska državna blagajna dala je saglasnost za uspostavljanje jednog biroa za prodaju maraka Ujedinjenih Nacija u Lon-

donu. Ovaj će biro služiti za prodaju ovih maraka filatelistima i trgovcima u sterlinškoj zoni. Biro je bio otvoren početkom maja.

„DOBROVOLJNI“ PRILOZI FILATELISTA ZA DOBROTVORNE SVRHE

Prema francuskom časopisu „L'Officiel de la Philatelie“ од почетка ове године до данас издато је марака с доплатком у овим земљама (с oznakom колико је комада марака са коликим ukupnim доплатком издато):

Nemačka Zapadna	1 kom.	4 fr.
Belgija	7 „	44 „
Danska	1 „	2 „
Francuska	1 „	3 „
Island	2 „	10 „
Norveška	1 „	26 „
Holandija	6 „	27 „
Poljska	2 „	27 „
Sarska oblast	4 „	5 „
Švajcarska	5 „	40 „
Alžir	1 „	2 „
Tunis	1 „	2 „
Antili Hol.	1 „	8 „
Surinam	2 „	22 „
Sijam	3 „	30 „
Nova Gvineja Hol	3 „	25 „

Ove zemlje iskorišćuju filateliju za pokriće svojih izdataka za razne pomoći i dobrotvorna dela.

SRBIJA, NJENA POŠTANSKA SLUŽBA I POŠTANSKE MARKE

Pod ovim naslovom bio je objavljen pre 50 godina u francuskom filatelističkom časopisu „L'Echo de la Timbrologie” (od 15 i 31 jula 1903 god.) članak J. Bouvez-a.

SRPSKE NOVINSKE MARKE IZDANJA 1867/69

U švajcarskom listu „Berner Briefmarken-Zeitung” br. 7/8 za 1953 god. počeo je izlaziti članak našeg saradnika Dragana Novaka pod gornjim naslovom.

FALSIFIKATOR OSUDJEN

Petar Petrosijan, Iranac, raniji trgovac s markama u Parizu bio je vrlo prepređena varalica. Njegov trik je bio veoma originalan: skinuti sa naličja autentičnih maraka beskrajno tanak sloj papira s potpisom nekog poznatog eksperta i preneti ga na poledinu reparirane marke. On ih je zatim prodavao kao vrlo dobre i autentične. Ovaj vešto izvođen nepošten posao, izgleda, trajao je dosta dugo.

Petrosijan je bio pronašao i jednu drugu stvar. Francuske marke za vazдушnu poštu, od 1.50 fr. ultramarinske boje, plave nijanse, falsifikator je perforirao sa E. I. P. A. 30 i na taj način joj je znatno povećavao cenu.

Ali, Petrosijan, izgleda, nije znao da ekspert za ove marke Bren, ne stavlja svoj pretisak kao na markama s pretiskom ili potpis na istom mestu na markama bez perforacijom. Tu je bio kraj ove avanture! Uhvaćen i osramoćen, Petrosijan je izveden pred sud, koji ga je osudio na deset meseci zatvora (L'Echo de la T.).

PRODAJA ITALIJANSKIH MARAKA POVUČENIH IZ TEČAJA

„B. B.-Z.” donosi vest iz Italije da će se zalihe maraka povučениh iz tečaja izložiti prodaji. Prodaja će se vršiti putem porudžbina ministarstvu pošta ili, ako se nađe za potrebno, javnim nadmetanjem. U toku tri godine moraju biti rasprodane sve marke povučene iz tečaja.

Važnost spomen maraka ubuduće će trajati godinu dana, s tim što će se marke prodavati 10 meseci. U vremenu od 2 meseca posle isteka roka važnosti biće omogućena zamena, a posle toga preostaci će biti spaljeni.

Prodaja novih spomen maraka vršiće se u naročitom filatelističkom birou u Rimu i u drugim važnijim mestima, i to do poslednjeg dana važnosti.

DA LI JE EVROPSKO TRŽIŠTE MARAKA U OPADANJU?

Mnogi govore i veruju da je evropsko tržište maraka u opadanju. Međutim, sigurno je da nije tako. Dobro poznata fir-

ma H. R. Harmer iz New Bond Street-a daje nam podatke, na osnovi kojih se može utvrditi da tržište nije u opadanju. Za vreme poslednje sezone priredila je ova trgovina 41 aukciju, na kojima je dostignut iznos od 237.000 funti ili 250.000.000 franaka.

NOVE MARKE U IZGLEDU

ALŽIR. U septembru će biti puštene u tečaj 3 marke za zdravstvenu službu.

AUSTRALIJA. Sem marke za stogodišnjicu prve marke u Tasmaniji, očekuje se jedna serija od tri marke za 150-godišnjicu osnivanja Tasmanije, a izdaće se i jedna marka od 3¹/₂ p. povodom 25-godišnjice Kluba mladih farmera sa slikom mladića i devojke pored jednog teleta.

AUSTRIJA. U pripremi je jedna serija od 4 marke u korist obnove evangelističke škole na Karlovom trgu u Beču.

VEL. BRITANIJA. Marke sa likom kraljice Jelisavete II biće izdavane sukcesivno; pored maraka izdatih u julu (3) i avgustu (2) u početku 1954 godine biće izdane visoke vrednosti. Ne zna se još kad će biti izdane marke od 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10 i 11 p.

DOMINIKA. Izdaće se marke od 4 i 6 c. iste kao one u tečaju, samo će se u medaljonu zameniti slika Djordja VI slikom Jelisavete II.

IZRAEL. 20 septembra pušće u tečaj jednu marku od 110 p. prilikom 4 Makabije, a 22 septembra pušće jednu marku od 200 p. za izložbu „Pobeda pustinje”.

NOVA KALEDONIJA izdaće 24 septembra jednu seriju spomen maraka sa slikom trojice admirala i jednog prelata u spomen stogodišnjice zauzeća Nove Kaledonije od strane admirala G. Oezropez.

SARSKA OBLAST. Očekuju se dopunske vrednosti: za redovnu poštu od 6 franaka i za vazдушnu poštu od 500 franaka.

SUDAN. Kad bude izvršena proklamacija novog ustava, pušće se u tečaj 3 spomen marke.

UJEDINJENE NACIJE. Pripremaju se dve vrednosti od 3 i 5 c. za „Dan ujedinjenih nacija”, 24 oktobra 1953.

FALKLAND (DEP.). U štampi je serija maraka za redovnu poštu od 15 vrednosti sa slikama raznih brodova i kraljice Jelisavete II.

FRANCUSKA. Sa zvanične strane dobijeno je obaveštenje da će uskoro biti puštena u tečaj serija od 4 marke sa slikama slavnih Francuza iz raznih vremena. Sa privatne pak strane saznalo se da će ove marke biti sa doplatkom. — Sem toga u pripremi je i jedna serija maraka za vazдушnu poštu. Privatno se pak saznalo da će biti izdate marke od 100, 200, 300, 500 i 1000 franaka.

HAITI. Očekuje se puštanje u tečaj serije od 8 maraka za redovnu poštu i 12

maraka za vazдушnu poštu povodom proslave 150-godišnjice nezavisnosti Haitija.

HONDURAS. U izgledu je jedna serija maraka za vazдушnu poštu u čast Ujedinjenih Nacija.

ŠPANIJA. 1 septembra izdaće se jedna marka za vazдушnu poštu za proslavu petstogodišnjice rođenja velikog kapetana Gonzala Fernandesa Kordovskog, a 12 oktobra, za „Dan marke“, izdaće se serija od 3 marke za spomen 7 stoleća univerziteta u Salamanci.

VISOKE VREDNOSTI HOLANDSKIH MARAKA

Odredbe o ograničenju kupovine visokih vrednosti maraka od 2,50, 5 i 10 guldena za redovnu poštu, kao i od 10 i 25 guldena za vazдушnu povučene su. Ove dve poslednje mogu se upotrebiti samo za pošiljke vazdušne pošte. I uvoz poštanskih maraka iz inostranstva Holandanima je olakšan.

VALIS I FUNTA

„Le Timbre“ skreće pažnju onima, koji još to ne znaju, da je Valis jedna filatelistička fikcija, a ne poštanska stvarnost.

Arhipelag Valis i Futuna spada administrativno, pa i poštanski, pod Novu Kaledoniju.

Marke, koje se, s vremena na vreme izdaju s legendom Wallis-et-Futuna, ne odgovaraju nikakvim poštanskim potrebama, nemaju druge svrhe do da posluže kao finansijski izvor za pokriće lokalnog budžeta.

IZ JORDANIJE

Z. V. Z. donosi novo zanimljivo obaveštenje o jordanskim krunidbenim markama: kralj Husein je bio krunisan 2 maja. Tom prilikom trebalo je da bude izdata jedna serija maraka. Marke su bile otšampane, ali 27 aprila primećena je jedna znatna greška. Na markama je datum krunisanja na engleskom i arapskom. Ali, bilo je izgubljeno iz vida na arapskom 2 maj od govora 18 šabanu, a otštampan je 17 šaban. Tada su marke povučene i upućene za Bejrut, da se na njima izradi jedan pretisak. Dakle, zbog te greške u Amanu su puštene u tečaj samo 2 vrednosti; ostale će biti postepeno puštane u tečaj.

IVEROVI KATALOZI IZLAZE 5 SEPTEMBRA

Katalozi Yvert et Tellier-Champion za 1954 godinu izlaze 5 septembra: Sveska I: Francuska i njene kolonije po ceni od 200 franaka i 93 franka za poštarinu; sveska

II: Evropa po ceni od 800 franaka i 129 fr. za poštarinu; sveska III: Ostali kontinenti po ceni od 1100 fr. i 153 fr. za poštarinu.

FILATELISTIČKA IZLOŽBA U LISABONU

Ova izložba trebalo je da bude otvorena od 26 septembra do 5 oktobra, ali je, iz nepoznatih nam razloga, pomereno otvaranje od 3 do 11 oktobra.

Na izložbi će učestvovati veliki broj filatelista. U izložbene prostorije može da se smesti do 1400 vitrina, ali ovaj broj neće biti dovoljan za sve izložke mnogobrojnih izlagača.

Predviđa se veliki broj posetilaca sa svih strana.

PRVA PORTUGALSKA MARKA

Dekretom od 27. X. 1852, kojim su izvršene i druge korenite reforme u poštanskoj službi, uvedena je u Portugaliji i poštanska marka. U prvo vreme upotreba poštanske marke bila je fakultativna, sem u specijalnom slučajevima: kod frankiranja preporučenih pisama i pisama za inostranstvo. Tako je u prvom prelaznom periodu zadržan stari sistem plaćanja takse od strane primaoca, ali je, međutim, u tom slučaju taksa bila veća nego kad se pošiljke frankiraju markama, te da bi se na taj način popularisala upotreba poštanske marke.

Odlukom ministra za javne poslove, trgovinu i industriju, Antonija Marija Fonteza Pereire de Melo, izrada prve poštanske marke bila je poverena Glavnom graveru Zavoda za izradu novčanica Francisku de Borja Freire, a probni otisci odobreni su dekretom 2. IV. 1853.

Crtež na markama predstavljao je lik kraljice Marije II u ovalnom medaljonu, oivičenom perlama. U gornjem delu bio je natpis CORREIO (= pošta), a dole je bila oznaka vrednosti. Serija se sastojala iz 4 vrednosti: 5 r. kestenjasto-crvene boje, 25 r. svetlo-plave, 50 r. žuto-zelene i 100 r. ljubičaste boje. Marke su bile izrađene reljefno i nezupčane.

Stavljene su u tečaj 1 jula 1853.

U ovoj godini će se proslaviti stogodišnjica prve portugalske poštanske marke. U okviru ove proslave održaće se u Lisabonu od 3 do 11 oktobra međunarodna filatelistička izložba, koju će organizovati Glavna uprava PTT Portugalije, pod pokroviteljstvom predsednika republike, a u saradnji sa stranim pošt. upravama. Organizaciju će sprovesti poštanski funkcioneri i portugalski filatelisti. Izdaje jedne specijalne prigodne marke dopuniće proslavu ovog značajnog događaja.

(Iz „Union Postale“ izvela Lj. M.)

ЗА СТВАРАЊЕ МЕЂУНАРОДНЕ АКАДЕМИЈЕ ПОШТА

Под окриљем Светског есперантског конгреса, а као једна од тачака његовог програма, одржан је у Загребу и скуп, са претставницима из п.т. струке, филателије, науке и разних стручних организација са подручја ФНРЈ, на којему је саслушано предавање о стварању Међународне академије пошта, у вези предлога који је објављен у службеном органу Међународног бироа Светског поштанског савеза. После расправе скуп

је једногласно поздравио и одобрио ову корисну и значајну акцију на пољу историографије и унапређења струке и као допринос на пољу културног стварања и међународне сарадње, што служи и идеји братства и мира у свету. Предвиђен је и даљи рад на проширењу ове акције за коју је добивен притисак из 14 европских и ваневропских земаља, понаособ Међународне лиге п.т. есперантиста са претставницима из 42 земље, као и Иbero-американске академије за поштанску историју.

П. Ш

Наше МАРКЕ

Puштанje u tečaj prigodne marke za desetogodišnjicu oslobođenja Istre i Slov. Primorja

Prema rešenju Gl. direkcije pošta Br. 5673 od 26. VIII. 1953 pustiće se na dan 6 septembra 1953 u tečaj prigodna poštanska marka od 15 dinara povodom proslave desetogodišnjice oslobođenja Istre i Slov. Primorja.

Slika na marci simbolično pretstavlja oslobođenje i privrednu izgradnju Istre i Slov. Primorja. Ispod slike ucrtan je naziv države u dva reda FNR/JUGOSLAVIJA, a iznad slike tekst „OSLOBOĐENJE ISTRE I SLOVENAČKOG PRIMORJA 1943—1953”. Oznaka vrednosti nalazi se u gornjem levom uglu. Boja marke zelena. Marka je štampana u Zavodu za izradu novčanica u ofsetu, po crtežu Janeza Trpina, grafičara iz Ljubljane.

Ova marka biće u prodaji kod svih većih pošta do utroška, odnosno do roka koji će se odrediti naknadnim rešenjem.

Prigodna marka za desetogodišnjicu oslobođenja Istre i Slov. Primorja u Jugoslovenskoj zoni S.T.T.

Ista marka kao ona za sve ostale jugoslovenske pošte biće izdata i upotrebljena

za vreme proslave desetogodišnjice oslobođenja Istre i Slov. Primorja i u Jugoslovenskoj zoni S.T.T., samo će biti u plavoj boji i sa pretiskom STT-VUJNA.

MARKA CRVENOG KRSTA

Priprema se marka Crvenog Krsta za ovu godinu i biće u tečaju 25-og oktobra.

OSOBENOSTI NA MARKAMA FNRJ

Tipična mrlja na 15 din. iz serije s privrednim motivima.

Milorad Simić, član podružnice „Vračar” našao je marku od 15 dinara crvenu iz serije s privrednim motivima FNRJ, III izdanje, na kojoj je u natpisu latiničom, iza FNRJ jedna uočljiva tačka u boji. Našao ju je u četiri tabaka na 97 mestu.

Razlike u pretiscima marke od 10/20 dinara (Br. 136).

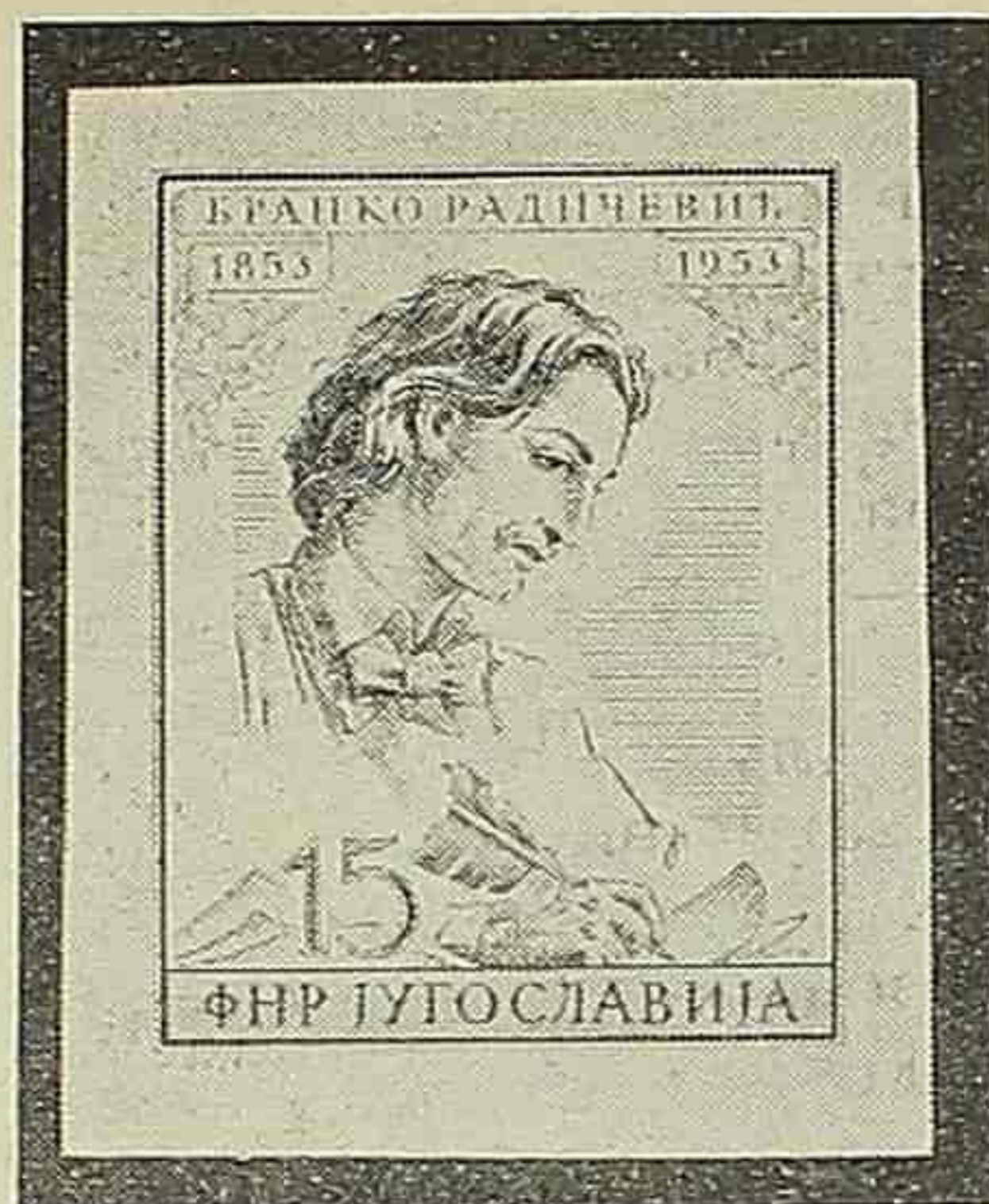
Pri izučavanju tipova pretisaka „D 10” FNR JUGOSLAVIJA na marci od 20 din. ciglasto-crvene boje ustanovio sam da ovaj pretisak ima tri tipa, i to: 1) Prvi tip ima slova tanka, ovalnu nulu, a jedinica ima gornju zastavicu oštru i pravu, a podnožje je oštro, pravo i otsečeno. Sav pretisak je mat. — 2) Drugi tip ima deblja slova, zastavicu lučnu, zavijenu na više, gore ukošenu na desno, podnožje s tupim uglovima. — 3) Treći tip ima sav pretisak sjajan sa jako debelim slovima, sa zastavicom na jedinici pravom i kratkom, sa podnožjem kratkim, uzanim, sa okruglijom nulom. Kod poslenjeg tipa, usled jakog tiska i debljine, ima dosta tipografskih grešaka, u prvom redu u reči „JUGOSLAVIJA” sa kraćim slovima „J”.

E. Arhangeljski

MARKA BRANKA RADIČEVIĆA

Kako saznajemo iz „Politike“ za spomen marku, koja će se izdati o stogodišnjici smrti srpskog pesnika Branka Radičevića, odobren je idejni crtež, koji je izradio Dr. Pavle Gavranić, akademski slikar iz Zagreba. Dr. Gavranić je ovim crtežom dao novi lik pesnika, pošto je iz tri različite poznate slike izveo najkarakterističnije crte Brankova lika. Crtež je rađen u linijama za duboku štampu, a graviraće ga Božidar Kocmut, akademski slikar i graver u Zavodu za izradu novčanica, u kome će se marke i štampati.

Vrednost marke biće 15 dinara. Format marke biće isti kao onih koje su štampane u spomen Njegoša, Marulića i Trubara. Njeno puštanje u tečaj predviđa se za početak oktobra 1953 g.

ЦЕЛИНИЦЕ

Наше

Нове поштанске коверте

Из „Политике“ доносимо овај извештај:

Главна дирекција пошта поручила је код предузећа „Липа Мил“ у Загребу да изради две врсте нових издања поштанских коверата са отштампаном марком од 15 динара. Слика ове марке одговара оној из редовног издања франко марке исте вредности, с том разликом што ће се то штампати у књиготиску.

Коверте које се израђују од беле бездрвне хартије с поставом, отштампаном марком и хартијом за писање продаваће се по цени од 20 динара, док ће се друге, израђене од јевтиније жућкасте хартије и без поставе продавати по 18 динара.

Ове коверте пустиће се у продају током октобра ове године.

Дописнице — разгледнице

У току последња четири месеца издато је четири издања дописница са сликама: I издање смеђе боје пуштено је у теčaj 26 априла 1953; 32 различите слике у 60.000 комада. — II издање црно-зелене боје, пуштено у теčaj 8 јуна 1953; 32 разне слике у 30.000 комада. — III издање мрке боје пуштено у теčaj 16 јула 1953; 36 разних слика у 30.000 комада. — IV издање тамно-зелене боје пуштено у теčaj 25 августа 1953; 36 разних слика у 30.000 комада.

У идућим бројевима нашег листа донећемо детаљну обраду издања ових дописница.

ДОПИСНИЦЕ СА СЛИКАМА

После изласка прве серије дописница са сликама, које су предвиђене за 1953 годину, од јуна месеца изашле су поступно, једна за другом, и остале три серије. Са ове четири серије добијамо нових 136 целина: прве две серије састављене су из 32 комада разних слика, са штампарским табаком, у коме су распоређене у осам редова по четири слике, — те образују усправни правоугаоник; код III и IV серије издано је по 36 разних слика, распоређених у штампарском табаку у 6 редова по 6 слика те образују лежећи правоугаоник.

Величина једне карте код прве две серије 142×105 мм, код треће и четврте је нешто мања 140×92 мм.

Каталогизација је исто као код I серије („Филателиста“ стр. 107 за 1953 г.).

Све четири серије рађене су код штампарског предузећа „Југославија“ у Београду у дубокој штампи.

Тачно време пуштања у теčaj: I серија 26. IV. 1953, II серија 8. VI. 1953, III серија 16. VII. 1953 и IV серија 25. VIII. 1953.

Тираж: I серија око 60.000 комада, а остале по 30.000 комада, по свакој слици.

Даља каталогизација по серијама:

II серија

У потпуности иста са првом, само што су друге слике наших предела и боја је црно-зелена. Имена места под сликама у латиници, изузев код бр. 11 и 28. Просечна величина слике 63×54 мм, а отступања од те величине означена су

у списку уз име слике у загради. Укупан број карата ове серије: 32 различите слике.

1) Бол. — 2) Бохињ (55×46 мм). — 3) Дубровник (поглед на стару луку, напред две столице). — 4) Дубровник поглед на стару луку, напред стуб са две лампе). — 5) Задар (панорама с мора). — 6) Задар (градска улица). — 7) Корчула. — 8) Краљевица. — 9) Купари. — 10) Ловрана. — 11) Ловћен (55×45 мм). — 12) Макарска. — 13) Малинска (55×46 мм). — 14) Опатија (виле уз море). — 15) Опатија (поглед с терасе хотела). — 16) Опатија (плажа). — 17) Плитвице. — 18) Пула. — 19) Раб (поглед кроз лишће, 55×46 мм). — 20) Раб (поглед с мора). — 21) Ријека (лука). — 22) Ријека (облакодер). — 23) Ровињ. — 24) Сплит (лука, 54×54 мм). — 25) Сплит (детал из Диоклецијанове палате). — 26) Топуско (55×46 мм). — 27) Трогир. — 28) Херцеговини. — 29) Цавтат. — 30) Црквеница (плажа). — 31) Црквеница (море с једрилицама). — 32) Шибеник.

III серија

Ова серија унеколико се разликује од прве две. Код ове серије смањена је величина карте, што ће се одразити и смањењем адресних и помоћних линија. Осим тога она се састоји из више слика — 36. Боја код ове серије је мрка. Просечна величина слика 55×54 мм; отступања од ове величине унесена су поред имена у попису. Имена слика су у ћирилици сем код бр. 4, 8, 9, 12, 13, 15, 17, 23, 24, 25, 26 и 33, код којих су у латиници.

1) Београд (палате у улици Кн. Милоша 55×46 мм). — 2) Београд (Теразије с палатом Игуманова). — 3) Београд (пошта 1,46×59 мм). — 4) Бовец (55×48 мм). — 5) Ваљево (55×45 мм). — 6) Дрина. — 7) Земун. — 8) Загреб (фонтана). — 9) Загреб (казалиште). — 10) Крагујевац (55×42 мм). — 11) Крагујевац (гимназија, 55×42 мм). — 12) Крањ (55×47 мм). — 13) Крка. — 14) Крушевац. — 15) Љубљања (неботичник, 49×57 мм). 16) Љубљана (поглед на стари град, 55×47 мм). — 17) Марибор. — 18) Мотив из Војводине (игра). — 19) Мотив из Војводине (ветрењаче). — 20) Мотив из Војводине (гуске). — 21) Мотив из Македоније

(55×43 мм). — 22) Мотив из Санцака (55×42 мм) — 23) Мотив из Словеније (цвеће, кућице и шумици). — 24) Мотив из Словеније (брег с боровима, 55×48 мм). — 25) Мотив из Словеније (хотел у боровој шуми). — 26) Мотив из Словеније (мост, 55×48 мм). — 27) Мотив из Србије (зимски пејзаж). — 28) Мотив из Србије (берачице грожђа). — 29) Ниш (трг). — 30) Ниш (касарна код жел. станице). — 31) Нови Сад (улица). — 32) Нови Сад (палата Покрајинског одбора АПВ). — 33) Постојинска Јама (45×55 мм). — 34) Сарајево. — 35) Скопље. — 36) Цетиње.

IV серија

Ова серија је по изради и формату идентична са III серијом; има као и она укупно 36 разних мотива (слика). Боја тамно-зелена. У попису, иза имена у загради је означена величина слике.

1) Бања Илица (55×35). — 2) Блед (55×41 мм). — 3) Бохињско језеро (42×55 мм). — 4) Еленов Скок на путу за Лазаропоље (55×55 мм). — 5) Зрењанин (55×39 мм). — 6) Јајце (55×38). — 7) Јесенице (55×41 мм). — 8) Котор (55×55 мм). — 9) Крањска Гора (55×41 мм). — 10) Лазаропоље (55×55 мм). — 11) Манастир Дечани (55×42 мм). — 12) Мостар (55×41 мм). — 13) Мотив из Босне (55×55 мм). — 14) Мотив из Војводине (из Бачког Петровца, 55×55 мм). — 15) Мотив из Војводине (жетва, 55×45 мм). — 16) Мотив из Македоније (55×45 мм). — 17) Мотив из Македоније (53×45 мм). — 18) Мотив из Приморја (55×55 мм). — 19) Мотив из Приморја (55×55 мм). — 20) Мотив из Словеније (55×45 мм). — 21) Мотив из Србије (Бела Црква, 55×55 мм). — 22) Мотив из Србије (Сићевачка клисура, 55×55 мм). — 23) Осијек (55×36 мм). — 24) Охридски рибари (55×45 мм). — 25) Плевље (53×52 мм). — 26) Приштина (55×42 мм). — 27) Прокупље (55×40 мм). — 28) Сарајево (55×45 мм). — 29) Сарајево (55×40 мм). — 30) Сисак (55×54 мм). — 31) Скопље (55×41 мм). — 32) Стоби. Партенијусова палата (55×45 мм). — 33) Суботица (55×43 мм). — 34) Суботица (55×46 мм). — 35) Триглав (55×54 мм). — 36) Тузла (55×42 мм).

Текст испод слика је код бр. 2, 3, 7, 9, 14, 18, 19, 20, 23, 30, 33, 34 и 35 у латиници, код осталих у ћирилици.

Коверте првог дана и максимум карте

ИЗЛОЖБА МАРАКА У КРУШЕВУ

У вези закључака годишње скупштинне СФЈ, Филателистичка подружница у Прилепу, а на иницијативу Филателистичког савеза Македоније организовала је, поводом прославе 50-годишњице Илинденског устанка, изложбу марака у

Крушеву где је одржана главна свечаност поводом овог великог националног празника македонског народа.

Изложба је била смештена у школској згради заједно са изложбом ликовних уметника Македоније, тако да су ове две изложбе побудиле велико инте-

ресовање великог броја гостију у Крушевљама.

Свечаном отварању изложбе присуствовали су чланови Извршног већа НР Македоније, чланови С.К.С.К.М. и друге личности политичког и културног живота тога дела Македоније, који су, прегледавши изложбу, изразили своје утиске.

Изложбени материјал био је смештен у 22 витрине укусно опремљене. Осим тога, било је изложено и неколико радова једног члана из Прилепа на мермерним плочама с уклесаним појединим нашим серијама марака. Неколико истак-

Цена максимум карата, с марком од 15 и 30 динара, 60 динара.

Известан број се може и сада добити код Филателистичке подружнице Прилеп.

Ј. Пешевски

ИЛИНДЕНСКИ УСТАНАК

За прославу 50-годишњице Илинденског устанка у Крушеву издата је једна коверта првог дана и једна максимум карта.

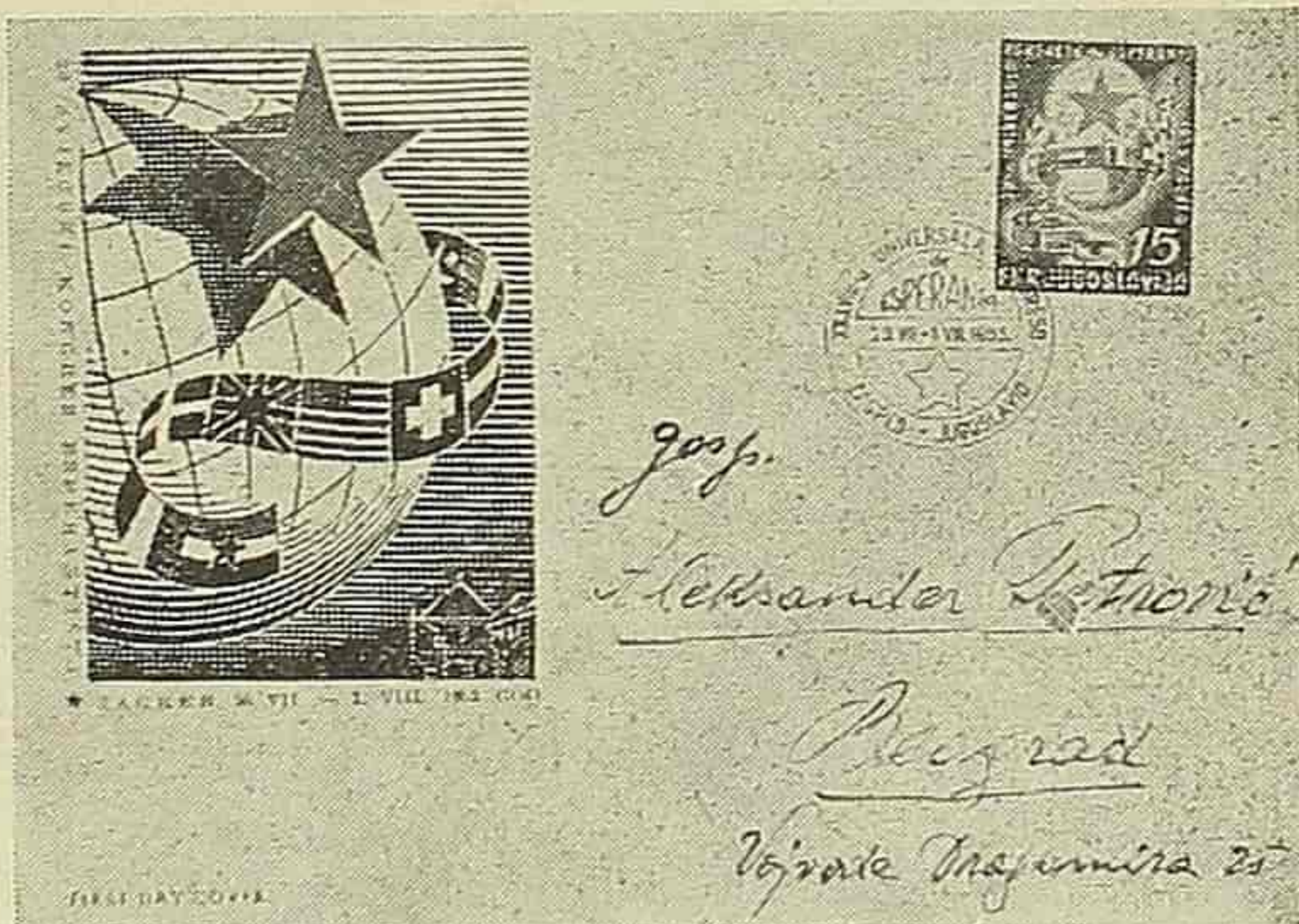
КОНГРЕС ЕСПЕРАНТИСТА

За Конгрес есперантиста у Загребу издата је једна коверта првог дана и једна максимум карта, чије слике доносимо.

нутих парола сасвим је допунило ову скромну изложбу, која је у пропагандном циљу ширења наше филателије и сувише допринела.

Филателистичка подружница Прилеп тим поводом издала је једну максимум карту, која претставља фреску „Илинден 1903“ од акад. сликара Борка Лозевског, са које је узет мотив и за марку од 15 дин. Исто тако је издата и једна укусно израђена коверта првог дана са цртежом, добро компонованим, Николе Карева, председника крушевске републике.

На изложби је био употребљаван пригодни жиг, који је Главна дирекција ПТТ својим решењем Бр. 7467 од 21. VII. 1953 одобрила.

ПРИГОДНИ ЖИГОВИ

ŽIG PRVOG DANA

Po ukazanoj potrebi, a na predlog Direkcije p.t.t. Ljubljana, odobrila je Gl. direkcija pošta pod Br. 7273 od 21. VII. 1953 da direkcije Beograd, Zagreb i Ljubljana izrade po jedan običan poštanski žig s pokretnim datumom, sa izgraviranim tek-

stom, vodoravno ispod datuma, latinicom PRVI DAN za upotrebu na poštama Beograd 1, Zagreb 1 i Ljubljana 1.

Žigosanje svih vrsta novih poštanskih maraka — redovnih i prigodnih — vršice se ovim žigom na zahtev stranke i to samo prvog dana njihovog puštanja u tečaj.

„PARTIZANKA“. — 21. VI.—4. VII. 1953.

Naš prvi prigodni brodski žig, upotrebljen za vreme putovanja delegata na brodu „Partizanka“, upotrebljavan je u crnoj i crvenoj boji, — kako nas izveštava Inž. V. Vida iz Ogulina, — „Filatelija“ navodi samo crvenu boju ovog žiga (u broju 6, na str. 89).

ZAGREB. — 25. VII. — 1. VIII. 1953.

U vezi naše objave u broju 4 našeg lista, zahvaljujući drugovima Z. Stošiću iz Zagreba i V. Trbariću iz Sarajeva, u mogućnosti smo da damo bliže podatke o ovom prigodnom žigu i njegovu sliku.

Žig je metalan, s nepokretnim datumom u mostiću „25. VII. — 1. VIII. 1953“, zelene boje, prstenast, veličine prečnika $30\frac{1}{2}/22\frac{1}{2}$ mm, s mostićem za datum. Natpisi: u prstenu „XXXVIII-a UNIVERSALA KONGRESO/ZAGREB — JUGOSLAVIO“, u segmentnom polju iznad datuma „de ESPERANTO“. U donjem segmentnom polju je petokraka zvezda.

metalnan s nepokretnim datumom „2/VIII“, crne boje, okrugao, bez okvira. Natpisi u krugu: (gore) ILINDEN, (dole) KRUŠEVO, (levo) 1903, (desno) 1953. U sredini žiga je crtež centralne ličnosti sa freske „Ilinden 1903“ akademskog slikara Borka Lazarevskog, — isti koji je upotrebljen i za sliku na marci od 15 din. izdatoj za ovu

KOSTANJEVICA. — 1-2. VIII. 1953.

Na traženje Direkcije Ljubljana, Gl. direkcija pošta odobrila je pod Br. 8033 od 29. VII. 1953 upotrebu prigodnog žiga o proslavi 700-godišnjice Kostanjevice na Krki.

Žig će biti metalan, s nepokretnim datumom.

Do danas nismo dobili otisak ovog žiga. Kad ga budemo dobili, donećemo njegovu sliku i opis.

MOJSTRANA — VRATA. — 1 — 3. VIII. 1953.

U broju 7 našeg časopisa dali smo belešku o prigodnom žigu za 60-godišnjicu planinarstva u Sloveniji. Dajući sad i sli-

proslavu. Žig je upotrebljen na izložbi u školskoj zgradi u Kruševu.

Drugu J. Peševskom zahvaljujemo na poslatom otisku ovog žiga.

BLED. — 21 — 24. VIII. 1953.

Gl. direkcija pošta svojim rešenjem Br. 8601 od 8. VIII. 1953 odobrila je upotrebu prigodnog žiga povodom održavanja IV svetskog prvenstva modela u jedrilici na Bledu.

Žig je metalan s nepokretnim datumom „21 — 24. VIII. 1953“, crne boje trouglast sa zaobljenim uglovima, veličine 35×32 mm. Natpisi u horizontalnim redovima: „IV. (SVETOVNO PRVENSTVO MODELOV JADRALNIH LETAL) LESCE-BLED

21.— 24. VIII. 1953". Između dva poslednja reda natpisa je crtež jedrilice.

Našim prijateljima P. Anderliču iz Ljubljane i J. Kovaču sa Bleda zahvaljujemo na poslatim otiscima ovog prigodnog žiga.

LJUBLJANA. — 29. VIII. — 6. IX. 1953.

Na prvoj međunarodnoj radio službi u Ljubljani koja se održala od 29 avgusta do 6 septembra 1953 i na kojoj pored naše industrije, izlažu tehničke proizvode iz oblasti telekomunikacija i radija proizvođači iz Švedske, Holandije, Austrije, Nemačke, Švajcarske, Engleske i Italije, biće, po odobrenju Gl. direkcije pošta Br. 8774 od 18. VIII. 1953, u upotrebi na poštama prigodan poštanski žig s tekстом štanskoj ispostavi u izložbenim prostorima „I MEĐUNARODNA RADIO RAZSTAVA LJUBLJANA 29. VIII. — 6. IX. 1953". Datum nekretan; boja crna.

ИГ ПРИ ЛЈУБЉАНИ. — 30. VIII. 1952.

Поводом прославе десетогодишњице X. љубљанске бригаде основане 30 VIII у Голу одобрила је Гл. дирекција пошта под Бр. 8536 од 8 VIII 1953 употребу пригодног жига.

Метални жиг с непроменљивим датумом „30. VIII. 1953“ у хоризонталном реду паралелно с именом места; са текстом „X. СНОУБ ЛЈУБЉАНСКА/1943 — ГОЛО — 1953“ на једној траци увијеној у круг; с именом места „ИГ ПРИ ЛЈУБЉАНИ“ у правом хоризонталном реду испод слике. Трака с текстом пресечена је силуета љубљанског града, изнад кога је, у средини круга, петокрака звезда с венцем.

Боја жига црна.

NOVA GORICA. — 6. IX. 1953.

Prema rešenju Gl. direkcije pošta Br. 9017 od 18. VIII. 1953 u Novoj Gorici, gde će se 6 septembra 1953 svečano proslaviti desetogodišnjica oslobođenja Istre i Slovenskog Primorja, biće u upotrebi prigodan poštanski žig s tekстом „OKROGLICA — NOVA GORICA — SLOV. PRIMORJE 29. IX. 1943 — 6. IX. 1953".

КОЧЕВЈЕ. — 3 и 4. X. 1953

Поводом прославе десетогодишњице I збора изасланика словеначког народа, која ће се одржати у Кочевју 3 и 4 октобра 1953 одобрила је Главна дирекција пошта под Бр. 10.078 израду и употребу пригодног поштанског жига.

Жиг ће имати у металу изрезан текст „I ZBOR OTPOSLANCEV SLOVENSKEGA NARODA 1943—1953. KOCEVJE. 3—4, X. 1953“.

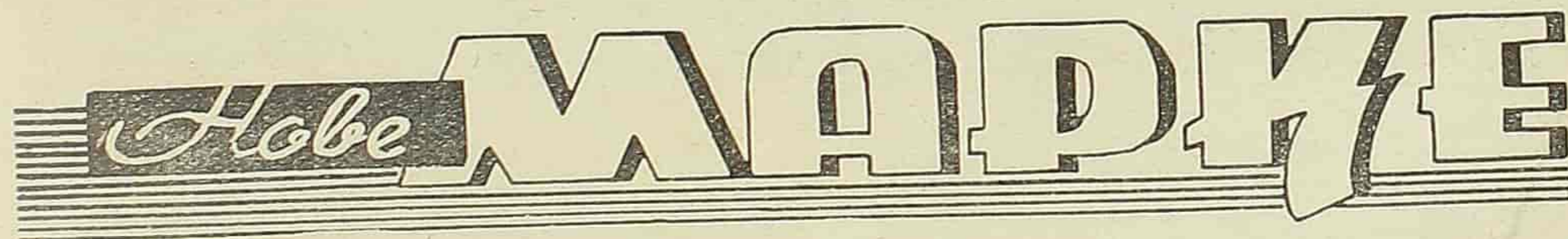
Овај жиг биће у употреби код поште Кочевје у горе означене дане.

ЦРИКВЕНИЦА

У вези обавештења у броју 7 дајемо сада детаљан опис и слику жига — захваљујући предусретљивости Милорада Симића, члана подружнице „Врачар“ који нам је овај жиг ставио на расположење.

Жиг је прстенаст, величине пречника 30/20¹/₂ мм. Текст у прстену „60 ГОДИНА ТУРИЗМА/ЦРИКВЕНИЦА“; између горњег и доњег дела текста у прстену с леве стране је цртеж једрилице, а с десне ловорова гранчица; у кружном пољу је слика дома и моста, а десно непроменљиви датум „11—14. (VII.) 1953“.

Боја жига зелена.

ADEN

1) 15. VI. 1953. — Serija redovnih francko maraka sa različitim motivima i sa slikom Jelisavete II u medaljonu: 5 c. zeleno-žuta (minare), 10 c. nerandžasta (kamile), 15 c. zelena (Crater), 25 c. crvena (mošeja), 35 c. plava (Dhow), 50 c. bledoplava (karta Adena), 70 c. siva (solane), 1 š. plava i smeđa (Immeuble), 2 š. crvena i smeđa (pogled na Aden), 5 š. plava i smeđa (Kraterov prolaz), 10 š. maslinasta i smeđa (urođenici) i 20 š. slezasta i smeđa (Aden u 1572 godini).

BAHREN

VI. 1953. — Spomen marke Velike Britanije „BAHRAIN“ i novih vrednosti u „annas“ i „Ruppee“: 2¹/₂ a. na 2¹/₂ d. ljubičasta, 4 a. na 4 d. plava, 12 a. na 1 š. 3 d. maslinasta i 1 R. na 1 š. 6 d. plava.

BRAZILIJA

1) 6. V. 1953. — Spomen marka za stogodišnjicu od osnivanja grada Bello Horizonte, sa slikom inženjera de Aaragao Leal de Carvalhe, koji je izradio plan grada: 1,20 Cr. crveno-smeđa.

2) V. 1953. — Spomen marka na četvrto putovanje oko sveta školskog jedrenjaka „Admiral-Saldanha“, sa slikom toga jedrenjaka: 150 Cr. plava.

VENECUELA

V. 1953. — Dopunske vrednosti serije maraka za vazдушnu poštu izdate povodom osvećenja poštanske palate u Karakasu, sa slikom te palate i sa legendom CORREO AEREO: 7¹/₂ c. zelena i 70 c. sivo-zelena.

IRAK

2. V. 1953. — Marke za uspomenu na krunisanje kralja Fejsala II, sa istom

le XV veka, sa slavljenikovom slikom: 25 l. smeđa.

2) 6. VI. 1953. — Nova serija za redovnu poštu istog tipa, malog formata, s alegor. slikom glave jedne žene, simbola Italije: 5 L. siva, 10 L. crvena, 12 L. zelena, 20 L. smeđa, 25 L. ljubičasta, 35 L. crvena, 60 L. plava i 80 L. okerasta.

IZRAEL

1) 3. VIII. 1953. — Izdata je prigodna marka od 110 pruta tamno-smeđe boje povodom VII Međunarodnog kongresa naučnika koji se održavao u Jerusalimu od 4—11 avgusta o. g.

kraljevom slikom na svima markama: 3 f. crvena, 14 f. smeđa i 28 f. plava.

IRAN

V. 1953. — Propagandne marke za vazдушnu poštu, o trećoj godišnjici nacionalizacije petrolejskih izvora, sa slikama aviona iznad abadanske rafinerije: 5 R. smeđa i žuta (oblika horizontalnog pravougaonika), 10 R. zelena i žuta (vertikalnog oblika) i 20 R. ružičastog i žuta (kao ona od 5 R.).

ITALIJA

1) 30. V. 1953. — Marke za spomen 300-godišnjice od rođenja Arkandela Korelija, kompozitora i violiniste iz italijanske ško-

Marka nosi lik jevrejskog filozofa Moše Ben Majmona, jer je sada 750 godišnjica njegove smrti (1135—1204).

2) 11. VIII. 1953. — Izdata je serija od tri marke u čast nove 5714 godine. — 20 pruta plava, 45 pruta crvena i 200 pruta purpurnoljubičasta. Marke nose slike unutrašnjosti čuvenih sinagoga iz Izraela.

3) 19. IX. 1953. — Prigodna marka u nominali od 100 pruta tamnoplava i smeđa posvećena za 4. Makabijadu — koja će se održati između 20—29. septembra o. g. u Ramat Ganu.

4) 22. IX. 1953. — Prigodna marka izdata povodom „Osvajanja pustinje“. — Pod ovom parolom će se u Jerusalimu održati izložba između 22/IX i 14. okto-

bra o. g. na kojoj će se prikazati dosadašnji uspjesi u savladavanju pustinje i pretvaranju ove u rodno tle.

JAPAN

V. 1953. — Marke za propagandu turizma, sa slikom pećakog mosta u Kontai-bashi: 10 yen. smeđa (izgled celog mosta) i 24 yen. plava (sa slikom jednog mostovskog svoda).

KOREJA JUŽNA

1) Serija novih maraka za redovnu poštu (izdata zbog promena valute), sa slikama istim kao i na dosadanjim markama: 1 w. plavo-tirkizna (drvo, kao simbol pošumljavanja), 2 w. plavo-tirkizna (kornjača), 5 w. žuto-zelena (kornjača), 10 w. tamno-zelena (kao ona od 1 w.) i 20 w. smeđa (pagoda).

2) V. 1953. — Nova serija maraka za vazдушnu poštu (izdata zbog promene valute), sa slikama istim kao i na dosadašnjim markama za vazдушnu poštu — dvomotora u letu: 12 w. plava, 18 w. ljubičasta i 42 w. zelena.

KOSTARIKA

V. 1953. Provizorne marke za vazдушnu poštu izrađene od maraka za vazдушnu poštu iz 1947 godine (serije Hr. Kolumba) sa crvenim pretiskom u 4 reda „HABILITADO / PARA / CINCO CENTIMOZ / 1953“: 5 c. na 40 c. nerandasta i crna, 5 c. na 30 c. plava i crna, 5 c. na 45 c. ljubičasta i crna i 5 c. na 65 c. žuta i crna.

KUVAJT

VI. 1953. — Spomen marke Velike Britanije s pretiskom „KUWAIT“ i novih vrednosti u „annas“ i „Rupee“: 2 $\frac{1}{2}$ a. na 2 $\frac{1}{2}$ d. ljubičasta, 4 a. na 4 d. plava, 12 a. na 1 š. 3. maslinasta i 1 R. na 1 š. 6 d. crno-plava.

MEKSIKO

1) V. 1953. — Spomen marka za redovnu poštu za drugu stogodišnjicu rođenja Miguela Hidalga, oca meksikanske nezavisnosti, sa slikom Hidalga u malom formatu: 20 c. plava i smeđa.

2) V. 1953. — Istim povodom izdate marke za vazдушnu poštu, sa slikom Hidalga u velikom formatu, horizontalnom pravougaoniku: 25 c. plava i smeđa i 35 c. tamno-zelena.

MONAKO

1) VI. 1953. — Marke u spomen 50-godišnjice otkrića anafilaksije, sa kombinovanom slikom broda „Hirondelle II“, slike Alberta u medaljonu i profesora Richt-a i Portier-a, kao i fizalije na svima markama: 2 f. smeđa i crvena, 5 f. zelena,

plava i smeđa i 15 f. plava, ljubičasta i zelena.

2) VI. 1953. — Dve spomen marke na prvo izdanje dnevnika braće Goncourt „Journal inedit“, s istom slikom na obeima markama: 5 f. bronzasto-zelena i 15 f. smeđe-crvena.

3) VI. 1953. — Nova serija proto-maraka, sastavljenih iz trouglastih maraka, svaka vrednost iz dve slike koje prikazuju ranije i sadašnje stanje raznih vrsta transporta; marke su štampane u „tet-beš“ položaju; marka ima 8 vrednosti sa 16 slika: Prva serija: 2 f. plava i plavo-zelena (rečna lađa), 3 f. zelena i jorgovanasto-crvena (lokomotiva iz 1953 godine), 4 f. smeđa i zelena (prvi avion), 5 f. plava i slezasta (auto starog modela), 10 f. plava i siva (Da Vinčijev leteći aparat), 20 f. plava i ljubičasta (balon), 50 f. mrka i ružičasta (konjanik) i 100 f. jorgovanasta i zelena (diližans); — druga serija (transportna sredstva u 1953 godini) s istim bojama kao u prvoj seriji: 2 f. (preko-oceanski brod), 3 f. (lokomotiva 1953 god.), 4 f. (avion na mlazni pogon), 5 f. (auto 1953), 10 f. (dirigovana raketa), 20 f. (dirizbal), 50 f. (motocikl) i 100 f. (poštanski vagon).

NEMAČKA — BERLIN

27. V. 1953 — Deveta vrednost iz serije „Slavnih Berlinaca“, sa slikom Karla Friedricha Šinkela, slikara i arhitekta (1781 do 1841): 20 pf. zeleno-maslinasta.

20. VI. 1953. — Prigodna za izložbu puteva i transportnih sredstava u Minhenu: 4 pf. smeđa (železnica), 10 pf. zelena (pošta), 20 pf. crvena (drum) i 30 pf. plava (rečni put).

NORVEŠKA

Marke za propagandu turizma sa doplatkom u korist Norveškog turističkog udruženja sa slikom Severnog Rta na svima markama: 20+10 ore zelena, 30+15 ore crvena i 55+25 ore plava.

NORFOLK

10. VI. 1953. — Nove vrednosti serije redovnih maraka u tečaju: 3 $\frac{1}{2}$ d. crvena (kula Wardeg), 6 $\frac{1}{2}$ d. zelena (aerodrom), 7 $\frac{1}{2}$ d. plava (prva guvernerova rezidencija), 8 $\frac{1}{2}$ d. smeđa (ulaz u kasarne), 10 d. slezasta (Salte House), 5 š. kestenjasta (most Bloody).

PANAMA

1) V. 1953. — Provizorna marka za redovnu poštu, izrađena od marke iz 1942 godine sa crnim pretiskom nove vrednosti i godine „1953“: B) 0.01 na 10 c. ružičasta i nerandžasta.

2) V. 1953. — Provizorna marka za vazдушnu poštu, izrađena od marke za vazдушnu poštu iz 1949 godine sa crvenim

pretiskom nove vrednosti i godine „1953“: 5 c. na 10 c. plava i crna (slavoluk).

PERU

1) V. 1953. — Šesta vrednost serije maraka za redovnu poštu u tečaju: 15 c. siva (moderna lokomotiva).

2) V. 1953. — prve vrednosti nove serije maraka za vazdušnu poštu s legendom „SERVICIO AEREO“: 40 c. zeleno-plava (brod), 5 C. smeđe-žuta (Chimpu-Ocelo-va slika) i 10 c. jorgovanasto-smeđa (Manco Capao-ov spomenik).

RIU-KIU

26. V. 1953. — Spomen marke o stogodišnjici prispeća Amerikanca Perija u Japan 16 maja 1853: 3 yen. crvena (prijem Perija) i 1 yen. plava (američka flota).

RODEZIJA JUŽNA

1) 30. V. 1953. — Prigodna marka za izložbu o stogodišnjici Cecila Rodesa u Bulavaji, sa slikom grbova obe Rodezije i Nijasalanda i sa slikom kraljice Jelisavete II; 6 d. slezasta.

RODEZIJA SEVERNA

1) 30. V. 1953. — Prigodna marka za izložbu u Bulavaji o stogodišnjici Cecila Rodesa, sa slikom grbova Nijase i obe Rodezije i sa slikom kraljice Jelisavete II: 6 d. slezasta.

S. A. D.

29. V. 1953. — Marka za vazdušnu poštu za spomen 50-godišnjice avijacije S. A. D., sa slikom aeroplana braće Wright iznad i današnjeg aviona ispod jedne trake s prigodnim natpisom: 6 c. crvena.

SOMALIJA ITAL.

1) V. 1953. — Propagandne marke za prvu anti-tuberkuloznu kampanju u Somaliji, sa slikom žene i deteta: 5 c. ljubičasta i smeđa, 25 c. crvena i smeđa i 50 c. plava i smeđa.

2) V. 1953. — Istim povodom izdata marka za vazdušnu poštu s istom slikom kao pod 1), samo sa legendom „POSTA AEREA“: 220 S. zelena i crna.

SOMALSKA ZEMLJA

3. VI. 1953. — Krunidbena marka sa slikom kraljice Jelisavete II u ovalu: 15 c. zelena i crna.

SURINAM

V. 1953. — Prigodna marka za izložbu u Paramaribu: 2 c. maslinasta (ribolov), 7¹/₂ c. ljubičasta (govedarstvo), 10 c. crvena (berba voća) i 20 c. zelena (urođenik na čamcu).

TONGA

1. VII. 1953. — Nova serija za redovnu poštu, sa raznim motivima i sa slikom kraljice Salote u medaljonu na markama od 1, 1¹/₂, 4, 6 i 8 d., a na 10 š. samo sa kraljičinom slikom 1. crna i plava (kraljevska palata u Muku'aroba), 1¹/₂ d. plava i zelena (ribolovac), 2 d. plavo-zelena i crna, (lađa s jedrima), 3 d. plava i zelena (Pećina lasta), 3¹/₂ d. žuta i crvena (karta Tongatapu), 4 d. žuta i smeđa (pristanište Vava'u), 5 d. plava i smeđa (pošta u Muku'aloba), 6 d. crna i plava (aerodrom u Muku'aloba), 8 d. zelena i ljubičasta (kej u Fua'amotu), 1 š. plava i crna (karta ostrva Tonga), 2 š. zelena i smeđa (scena na plaži u Lifuka), 5 š. nerandžasta i ljubičasta (Tofua), 10 š. žuta i crna (portret kraljice Salote) i 1 f. st. plava, crvena i žuta (grb Tonge).

TRST A

1) V. 1953. — Spomen marke sa Korelijevom slikom, sa pretiskom AMG-FTT: 25 L. smeđa.

2) 6. VI. 1953. — Nove franko marke sa glavom žene, s pretiskom AMG-FTT: 5 L. siva, 10 L. crvena, 12 L. zelena 20 L. smeđa, 25 L. ljubičasta, 35 L. crvena, 60 L. plava i 80 L. okerasta.

TURSKA

1) 29. V. 1953. — Spomen marke o 500-godišnjici zauzeća Stambola (1435 godine): 5 k. tamno-plava (tvrđava Rumelihisar u Stambolu), 9 k. siva (prispeće topova iz Jedrena), 10 k. plava (sultan i flota), 12 k. jorgovanasto-crvena (prevoz galiije suvim iz Bosfora u Zlatni Rog), 15 k. okerasto-žuta (zidine kod Top-kapije), 20 k. crvena (ulazak pobedioca u grad), 30 k. zelena (mošeja sultana Mehmeda II), 40 k. plava (sultan Mehmed II i patrijarh Genadije), 60 k. smeđa (Stambol u XV veku), 1 L. maslinasta (mauzolej Mehmeda II), 2 L. žuta, zelena, plava i crvena (slika Mehmeda II), 2¹/₂ L. zelena, crvena, plava i žuta (portret Mehmeda II).

2) Istog dana i istim povodom kao pod 1) izdat je jedan blok formata 100 125 mm, nezupčan, sa slikom marke od 2¹/₂ L. zelena, crvena, plava i žuta).

UJEDINJENE NACIJE

12. VI. 1953. — Marke u čast Svetskog pošt. saveza, s istom slikom na obema markama: 2 c. crna i 5 c. plava (karta sveta i pismo).

FILIPINI

V. 1953. — Prigodne marke za međunarodni sajam u Manili, sa slikom ulaza u sajmište na obema markama: 5 c. zelena i 6 c. crvena.

FINSKA

20. VI. 1953. — Marke za spomen trećeg stoleća od osnivanja varoši Hamina, sa slikom iste varoši: 25 M. plava.

FRANCUSKA

1) 29. V. 1953 — Druga vrednost nove serije u tečaju, a prva vrednost znamenitim piscima po glavnim ličnostima iz njihovih dela: 6 f. ružičasta i crvena (Gargantua od Rable-a).

2) 8. VI. 1953. — Treća vrednost nove serije u tečaju, a duga vrednost posvećena znamenitim piscima po njihovim glavnim ličnostima: 18 f. ljubičasta i sivo-crna (Hernani od V. Iga).

3) 15. VI. 1953. — Prigodna marka za kermes na Etoalu u Parizu, koji se održava svake godine, sa slikom maršala Leclerka, istom kao na marci iz 1948 godine, samo u izmenjenoj boji i sa natpisom „MARÉCHAL LECLERC“ na mesto „GENERAL LECLERC“: 8 f. sepija.

HAITI

1) 4. V. 1953. — Prva marka Haitija za hitna pisma, s natpisom „LIVRAISON SPECIALE“, sa slikom poštanske palate: 25 c. nerandžasta.

2) 4. V. 1953. — Marke za propagandu velikih javnih radova, koje je vlada preduzela, sa slikom predsednika Paula Magloige u medaljonu u desnom gornjem uglu svake marke: 5 c. zelena (solana) i 10 c. crvena (asfaltiranje drumova).

3) 4. V. 1953. — Marke za vazdušnu poštu za propagandu velikih javnih radova, koje izvodi današnja vlada, s predsednikovom slikom kao pod 2): 20 c. plava (luka Cap Haitien), 30 c. smeđa (radnički deo varoši Saint-Martin), 1,50 T. crna (obnova katedrale) i 2,50 T. ljubičasta (školske kantine).

4) 18. V. 1953. — Spomen marke o 150 godišnjici zastave Haitija, izrađene od maraka za vazdušnu poštu iz 1946 g. sa crnim pretiskom „18 MAI (1803—1853) 50“ i tri debele crte preko starih oznaka vrednosti: 50 c. na 60 c. ljubičasta i 50 c. na 1,35 T. sivo-crna.

5) 7. IV. 1953. — Spomen marka o 150-godišnjici smrti Toussaint Louverture, izrađena na marci iz 1946 godine, sa crnim pretiskom „7 AVRIL (1803—1953) 50“ i 3 crte preko stare vrednosti: 50 c. na 35 c. nerandžasta.

ČILE

1) V. 1953. — Spomen marke za redovnu poštu za četvrtu stogodišnjicu od osnivanja grada Valdivije: 1 P. plava (grb Valdivije), 2 P. ljubičasta (tvrđava), 3 P. zelena (grad na obali) i 5 P. plava (Valdivija).

2) V. 1953. — Istim povodom izdata marka za vazdušnu poštu: 10 P. smeđe-crvena (sa slikom Španske kule).

3) VI. 1953. — Spomen marke o stogodišnjici rođenja Iose Toribio Medina, sa njegovom slikom: 1 P. smeđa i 2,50 P. plava.

ŠVAJCARSKA

1. VI. 1953. — Dobrotvorna serija „Pro patria“. Prva vrednost ove serije izdata je u spomen 600-godišnjice ulaska grada Berna u Konfederaciju. Serija se sastoji iz 5 vrednosti: 5+5 c. siva i crvena (grbovi Berna), 10+10 c. zelena i bledo-zelena (bujica Schollenen), 20+10 c. smeđe-crvena i otvoreno smeđa (jezero Sihlsee), 30+10 c. smeđa i otvoreno-smeđa (La Bisse-Valais) i 40+10 c. plava i svetlo-plava (jezero Léman).

ŠVEDSKA

1) 27. V. 1953. — Spomen marke na 50-godišnjicu švedskog atletskog saveza: 10 öre zelena (skok u skijanju), 15 öre smeđa (hokej), 40 öre plava (atletika žena) i 140 öre (hrvanje).

2) 17. VI. 1953. — Spomen marke o 700-godišnjici Štokholma: 25 öre plava (Štokholm u 1650 godini) 170 öre crvena (grbovi Štokholma).

Marke Engleskih kolonija i Dominijona izdatih povodom krunisanja kraljice Jelisavete II. — 3 IV. 1953 godine

Crtež na većini izdatih maraka je slika kraljice Jelisavete II u ovalu.

ADEN 15. centi zelena-crna
ADEN (KAITI) 15 c. zelena-crna
ADEN (KATIRI) 15 c. zelena-crna
ANTIGVA 2 c. zelena-crna
ASENSION 3 d. siva i crna
AUSTRALIJA 3 d. zelena
AFRIKA JUGOZAPADNA 1 d. crvena, 2 d. zelena, 4 d. smeđa, 6 d. plava, i 1 šiling crvena
AFRIKA JUŽNA 2 d. plava
BARBADOS 4 c. nerandžasta-crna
BASUTOLAND 2 d. ljubičasta-crna
BAHAMA 6 d. plava-crna
BERMUDA 1½ d. plava-crna
BEČUANALAND 2 d. nerandžasta-crna
BORNEO SEVERNI 10 c. ružičasta-crna
VIRDŽINSKO OSTRVO 2 c. zelena-crna
GAMBIJA 1½ d. plava-crna
GIBRALTAR ½ d. zelena-crna
GILBERT I ELISE 2 d. siva-crna
GRENADA 3 c. crvena-crna
GUJANA 4 c. crvena-crna
DOMINIKA 2 c. siva-crna
ZLATNA OBALA 2 d. siva-crna
JAMAJKA 2 d. zelena-crna
KAJMANSKO OSTRVLJE 1 d. zelena-crna
KANADA 4 c. ljubičasta

KENIJA — UGANDA 20 c. nerandžasta-crna
 KIPAR 1½ p. zelena-crna
 KUKOVO O. 3 d. smeđa, 6 d. siva
 LEVARDSKO O. 3 c. zelena-crna
 MALEZIJA JOHORE 10 c. ljub.-crna
 MALEZIJA KEDAH 10 c. ljub.-crna
 MALEZIJA KELANTAN 10 c. ljub.-crna
 MALEZIJA MALAKA 10 c. ljub.-crna
 MALEZIJA NEGRI SEMBILAN 10 c. ljub.-bičasta-crna
 MALEZIJA PAHANG 10 c. ljub.-crna
 MALEZIJA PENANG 10 c. ljub.-crna
 MALEZIJA PERAK 10 c. ljub.-crna
 MALEZIJA PERLIS 10 c. ljub.-crna
 MALEZIJA SELANGOR 10 c. ljub.-crna
 MALEZIJA SINGAPUR 10 c. ljub.-crna
 MALEZIJA TRENGANU 10 c. ljub.-crna
 MALTA 1½ d. zelena-crna
 MAURICIUS 10 c. zelena-crna
 MONTSERAT 2 c. zelena i siva
 NIGERIJA 1½ d. zelena i siva
 NIJASALAND 2 d. žuta-crna
 NIUE 3 d. smeđa, 6 d. siva
 NOVI SELAND 2 d. plava, 3 d. smeđa, 4 d. crvena, 8 d. siva i 1/6 sil. plava-ljubičasta
 NOVI HEBRIDI 10 c. crvena-crna
 PERSISKI ZALIV 2½ annas/na 2½ d., ljubičasta 4 a / 4 d. plava, 12 a / 1/3 s., maslinasta i 1 R/na 1/6 sil. crno-plava
 PITKERN 4 d. zelena-crna
 RODEZIJA JUŽNA 2/6 sil. crvena
 RODEZIJA SEVERNA 1½ d. nerandžasta-crna
 SALAMON O. 2 d. siva-crna
 SAMOA ZAP. 2 d. smeđa, 6 d. siva
 SARAVAK 10 c. plava-crna
 SVACILAND 2 d. smeđa-crna
 SVETA JELENA 3 d. jorgovanasta-crna
 SVETA LUCIJA 3 c. crvena-crna
 SVETI VINCENT 4 c. zelena-crna
 SVETI HRISTOF — NEVIS 2 c. zelena-crna
 SEJŠELEN 9 c. sivoplava-crna
 SIJERA LEONE 1½ d. jorgovanasta-crna
 TANGER marke krun. Engleske s pretiskom „TANGIER“: 2½ d. ljubičasta, 4 d. plava, 1 / sil. maslinasta, 1/6 sil. crno-plava
 TOKELO O. 3 d. smeđa
 TRINITA I TOBAGO 3 c. zelena-crna
 TRISTAN DE KUNHA 3 d. maslinasta-crna
 TURKS I KAIKOS O. 2 d. nerandž.-crna
 FALKLAND O. 1 d. crvena-crna
 FALKLAND (DEP). 1 d. plava-crna
 FIDŽI 2½ d. zelena-crna
 HONGKONG 10 c. ljubičasta-crna
 HONDURAS 4 c. zelena-crna
 CEJLON 5 c. zelena

Филателија кроз дневну и повремену штампу

У овом чланку говорићемо само о филателистичком раду путем дневне и недељне штампе — публикованом на подручју Републике Србије и АП Војводине.

Орган СФС „Филателиста“ обавезно добива сваки члан СФС и важи као једини стручни лист који излази на нашем подручју, али и поред тога указује се потреба за то, да се са интересантним проблемима и догађајима на пољу филателије упозна шири круг читалаца, — који иако нису филателисти, показују интересовање за филателију.

Редовне публикације о филателији дају следећи наши листови:

- 1) „БОРБА“ сваке недеље — Београд — Ђ. Лужанин.
- 2) „ПОЛИТИКА“, сваке суботе — Београд — Д. Тубиновић.
- 3) „РЕПУБЛИКА“, сваког уторка — Београд — С. Остојић
- 4) „ДНЕВНИК“, сваког уторка — Нови Сад — С. Јаковљевић.
- 5) „ПАНОРАМА“, сваке недеље — Нови Сад — инж. М. Вернер.
- 6) „МАЂАР СО“, (на мађарском) сваког понедељка — инж. М. Вернер.

7) „ИФЈУШАГ“, сваког четвртка на мађарском — Нови Сад — З. Сабо.

Осим тога и други листови доносе повремене публикације о филателији („НИН“, „Графичка ревија“ итд.). — које су публикације често веома интересантне — па чак и стручне.

Од редовних емисија преко радија — станица „РАДИО — НОВИ САД“ даје сталан недељни програм за слушаоце филателисте — на мађарском језику, и то сваког уторника у 9 час. пре подне.

Ако се мало детаљније осврнемо на то — о чему пишу последњи бројеви поменутих дневних и недељних листова, видећемо да је материјал различит, а да ипак знатним делом обавештавају о новим издањима марака — но отпада доста и на поучне и забавне чланке

„БОРБА“, недељом доноси публикације о најновијим издањима марака целог света — већином са илустрацијама појединих вреднота из нових серија.

„ПОЛИТИКА“, суботом даје обавештења о новим маркама целинама и жиговима — како нашим тако и иностраним. — Вести о новим издањима, која су код нас у припреми увек налазимо најпре

баш у „Политици“ — што је у осталом и разумљиво, јер податке зато даје друг Тубиновић, који иначе води рачуна о тим емисијама и у својој служби у Главној дирекцији ПТТ. — „Политика“ даје осим тога и директивне чланке — као што су: „Три обележја поштанске марке“, „Тематско скупљање марака“, „Пригодне коверте“, Међународне филателистичке изложбе“, Скупљати поништене или непоништене марке“ итд.

„РЕПУБЛИКА“, у главном доноси вести о нашим новим маркама, као и о филателистичким приредбама. — Филателистичка рубрика у „Републици“ је најстарија; — води се већ годинама, а својим детаљним информацијама о нашим новим маркама је добро позната свим нашим скупљачима.

„ДНЕВНИК“, лист који излази у Новом Саду, а распрострањен највише на подручју Војводине — води сваког уторка филателистичку рубрику, која је веома интересантна, јер доноси краће чланке — већином корисне и поучне за филателисте, — тако, да је објављена читава школа о филателији; — о начину сакупљања, о свему што треба да зна почетник филателиста — а што у многоструки користи и напреднијим скупљачима. Осим тога доноси разне интересантне публикације, као што су „Пропагандно културни значај поштанске марке“, „Претфилателистичко доба и развој поште у Србији“, „Марке као узрок сукоба међу државама“, „Први сабирачи марака“ итд. итд.

„ПАНОРАМА“, недељни илустровани лист — који излази у Новом Саду, има сталну филателистичку рубрику. — Досадашње су публикације „Идејни творац прве поштанске марке је Југословен — Ловренц Кошир“, „Филателија и есперантизам“, „Поштанска служба код нас у прошлом веку“, „Маурициус — бисер поштанских марака“ итд.

„МАЂАР СО“ (Мађарска реч), дневни лист који излази у Новом Саду на мађарском језику, доноси редовно сваког понедељка веома обилну филателистичку рубрику. — Сада је објављена 30-та публикација. — Углавном почело се са објављивањем основних упутстава у филателију, а повремено се давале публикације о филателистичким интересантностима („Како су настале чувене филателистичке реткости“, „Тематика — једна од бројних подручја сакупљања“, „Значај зупчања“, „Значај водознака“, „О бојама марака“, „Наше најређе поштанске марке“, „Поштанска марка као важан фактор прихода малих државица“, „Приватне поште — претече данашњих пошта“, „Није лако бити филателиста...“, „Са мало новаца — лепу збирку!“, „Стање филателије у Југославији“ итд. итд. — Наравно да се стално до-

носе и публикације о нашим и страним новитетима са богатим илустрацијама. Филателистима Мађарима на подручју Војводине и у другим крајевима наше земље је ова недељна рубрика од велике помоћи.

„ИФЈУШАГ“ (ОМЛАДИНА) је једини омладински лист на мађарском језику код нас. Већ дуже од годину и по дана редовно објављује филателистичку рубрику са веома поучним материјалом са поља филателије. Нарочито је похвално да се уопште не штеди са доношењем илустрација, тако да по који пут се доносе слике од 7—8 разних марака. До данас је објављено 90 публикација. Похвално је и то, што вођа те рубрике друг З. Сабо на јединствен начин тумачи значај филателије и њен поучни карактер. Доказује да марка стварно подучава и у знатној мери проширује опште-културни видокруг оних филателиста, који у поштанској марки виде стварно марку, — њен цртеж и технику израде — а не објекат за шпекулацију. Погледајмо само неколико од објављених чланака: „Митологија и поштанске марке“, „Поштанска марка подучава о географији и животу народа удаљених крајева...“, „Марка са приказаним уметничким детаљима и значењима истих проширује наш видик“ а поднаслов: „Маске и фетиши“, „Грозница за златом у Калифорнији“, „Историја развоја летења — на поштанским маркама“. Могли бисмо набројати безброј сличних веома забавних и поучних чланака, али је довољно и оно што смо изнели, да се оцени вредност овог филателистичког рада.

„ГРАФИЧКА РЕВИЈА“, у бр. 2/1953 доноси два веома интересантна чланка. Један говори о „Линијској дубокој штампи“ а богато илуструје технику ове штампе путем приказаних поштанских марака израђених у част VI Конгреса КПЈ почев од припреме — до готово израђеног цртежа. Похвално је да је уз тај чланак један од наших најбољих гравера уметника Танасије Крњајић израдио горњу марку у нешто повећаном формату у штрих-у и резу, тако да се уз чланак приложио отисак са овог реза Т. Крњајића у тамно зеленој боји на кредастој хартији светло шамоа. Други чланак у истом листу говори о историјату и изради првих поштанских марака Србије. Писац чланка Гр. К. није потпуно верзиран филателиста и сабирач описаног подручја, али је ипак изнео многе корисне податке, који могу послужити као прилог обради историјата развоју пошта у Србији.

Погрешили би а да се не осврнемо на недељне публикације РАДИО НОВОГ САДА. Ове публикације објављују се на мађарском језику али су веома

омиљене и међу оним нашим филателистима којима није матерњи језик мађарски, али се с њим служе. Омиљене су зато што филателију приказују у свим новом облику, до сада непознатом, односно у облику о којем су већ многи филателистички писци писали чланке о поучном значају марке — нису приказали како да се то изведе у пракси и на који начин филателија подучава. уздиже културно-естетски ниво људи који се с њим баве итд. итд. — нигде знатно детаљније о томе није писало, на који начин се све то постизава. Сада то јасно можемо да чујемо преко публикације Радија Нови Сад.

Програм се изводи у виду дијалога, где један поставља питања а други одговара, а по који пут и тумачи. При томе видимо, да скоро уопште не постоји тема — о којима се не би могло говорити гледајући кроз призму филателије. Из тих предавања видимо да марке саме причају, само то треба знати схватити.

Рецимо ради се о музици, конкретно о једном музичару; одмах ће се прећи на издату марку у спомен слављеног музичара, а затим ће бити речи у главном о његовој биографији — о животу и раду, о важнијим његовим композицијама, а уз то као илустрација даје се са плоче одломак од неке његове познате композиције. На сличан начин се

говори и о песницима, књижевницима — говори се о чувеним истраживачима и проналазачима, о географији, о етнографији па чак и о астрономији, — а све то у тако интересантном приказу, да тих 15 минута — колико траје емисија незапажено одлети, а верујем да то жале не само филателисти који слушају емисије већ и сви нефилателисти и да ће после ових емисија мењати свој став и мишљење о филателији и филателистима. Пожељно би било, да ове емисије служе за углед и пример и нашим осталим радио станицама — јер се збиља могу уврстити у ред најбољех кратких културно поучних приказа путем радија.

У главном изнео сам рад филателиста на подручју наше Републике, усмерен јачању филателије. Из приказа видимо да је тај рад озбиљан и на завидној висини. Видимо да су филателистима па и онима, који нису организовани — дата упутства за рад, дате су могућности за даљи развој, а нефилателистима је дат увид у то шта је филателија и какву улогу она има у друштвеној заједници. Са стране појединих писаца филателистичких рубрика учињено је све, да се правилно схвати шта је филателија и да у њој многи не гледају неке мотиве и могућности, које код праве филателије падају у засенак.

М. В.

Наше изложбе

ПРЕД РАСПОДЕЛОМ НАГРАДА ИЗЛАГАЧИМА I. ФИЛАТЕЛИСТИЧКЕ ИЗЛОЖБЕ СФС, И ШРВЕ ЈУГОСЛОВЕНСКЕ ФИЛАТЕЛИСТИЧКЕ ИЗЛОЖБЕ

I. Филателистичка изложба СФС одржана је 1951 године од 25 до 27 маја (продужена до 29-ог маја) у част 59-ог рођендана Маршала Тита у Београду.

Ова прва изложба СФС била је у ствари први корак од стране СФС после Ослобођења на пољу јавног наступа. Одзив излагача био је прилично скроман — али они који су излагали, дали су све од себе, да би приказали, да се може радити и да треба показати осталима добар пример.

СФС је још пре изложбе одлучио, да ће поједине изложке наградити, али из техничких разлога у оно време није могло доћи до израде диплома и похвалница, које су се требале излагачима одмах после изложбе поделити.

Недавно се приступило изради потребних диплома, похвалница и споменица и то на основу идејног нацрта самог Претседника СФС друга инж. Живе

М. Ђорђевића — на тај начин, да се за подлогу дипломе узела марка посвећена 10-годишњици „27-ог марта“ у бледој боји у оригиналној величини (6×7=42 ком. марака) — а преко ових се отштампао текст.

Изложци су награђени са првом, другом и трећом наградом а осим тога они излагачи који су имали технички слабије или квалитетно слабије изложке, добили су похвалнице, док су чланови оцењивачког суда, као и сви они, који су активно учествовали у приређивању изложбе добили споменице.

Дипломе, похвалнице и споменице ће Управа СФС доставити појединим подружницама, чији су чланови учествовали на овој изложби.

За I. Југословенску филателистичку изложбу, која се одржала у Београду од 14 до 21 септембра 1952 године — према изложбеним правилима предвиђене се награде у медаљама (златна, позлаћена, сребрна и бронзана) а осим тога и у дипломама, похвалницама и споменицама. И за ову I. Савезну изложбу из техничких разлога нису се могле

припремити медаље, дипломе и остало — па су награде и за ову изложбу зго-товљене тек ових дана.

изложеног објекта и врста награде, ко-јом је награђен излагач.

Укупно је подељен следећи број на-града:

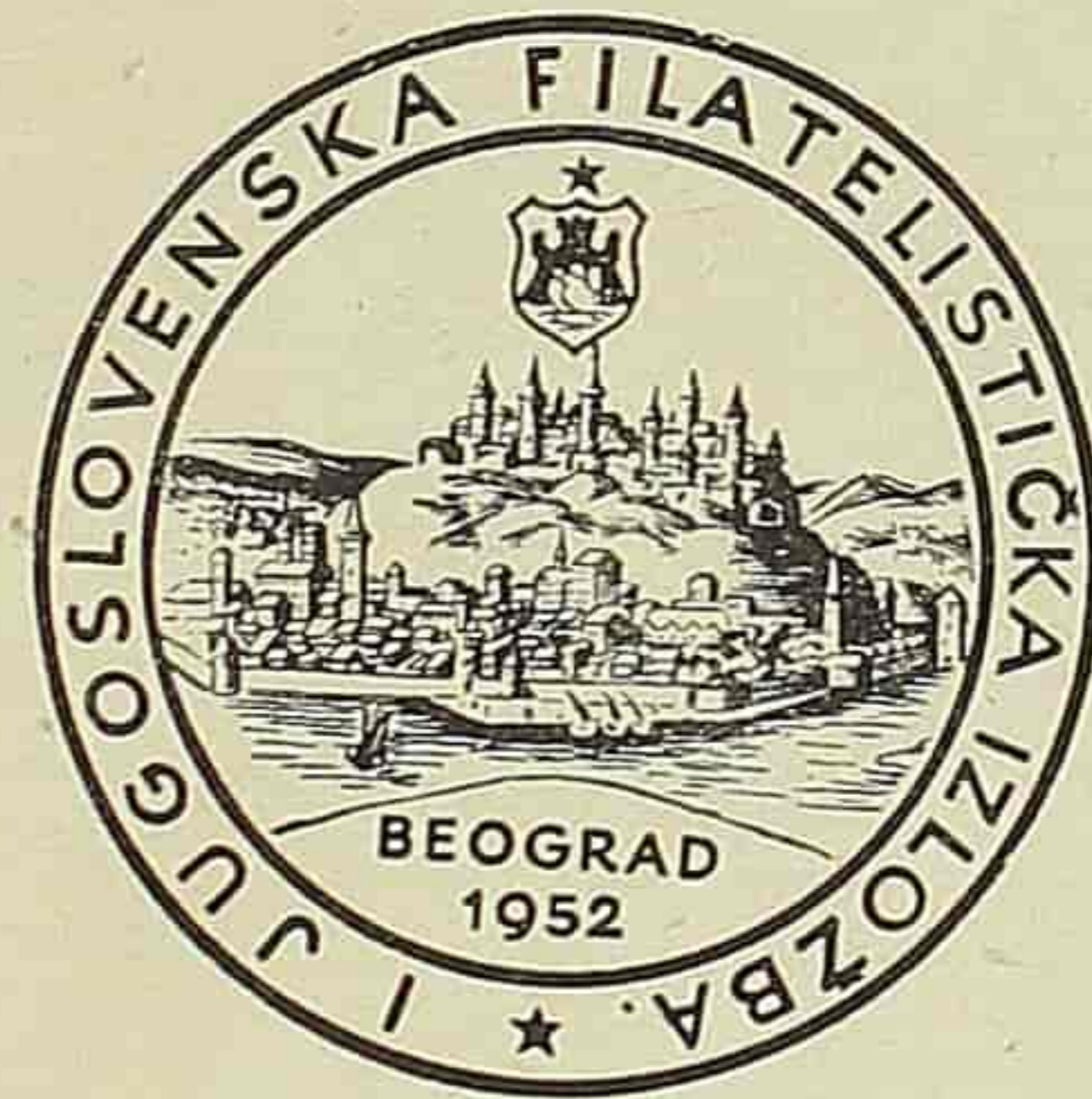
Филат. Савези:	златна	позлаћ.	сребрна	бронч.	похвал-нице	Свега
1) Србија	6	2	21	29	34	92
2) Хрватска	8	8	11	23	19	64
3) Словенија	—	2	13	7	7	29
4) Б и Х	—	2	2	3	4	11
5) Македонија	—	—	—	2	3	5
6) Г. Делкоањ	—	2	—	—	—	2
УКУПНО:	14	11	47	64	67	203

Осим горе назначених подељено је и 136 комада диплома (уз сваку медаљу по једна) као и споменица за чланове приређивачког одбора, оцењивачког су-да и за другове који су својим зала-гањем допринели успеху ове величан-ствене изложбе — прве истинске смотре снага југословенске филателије.

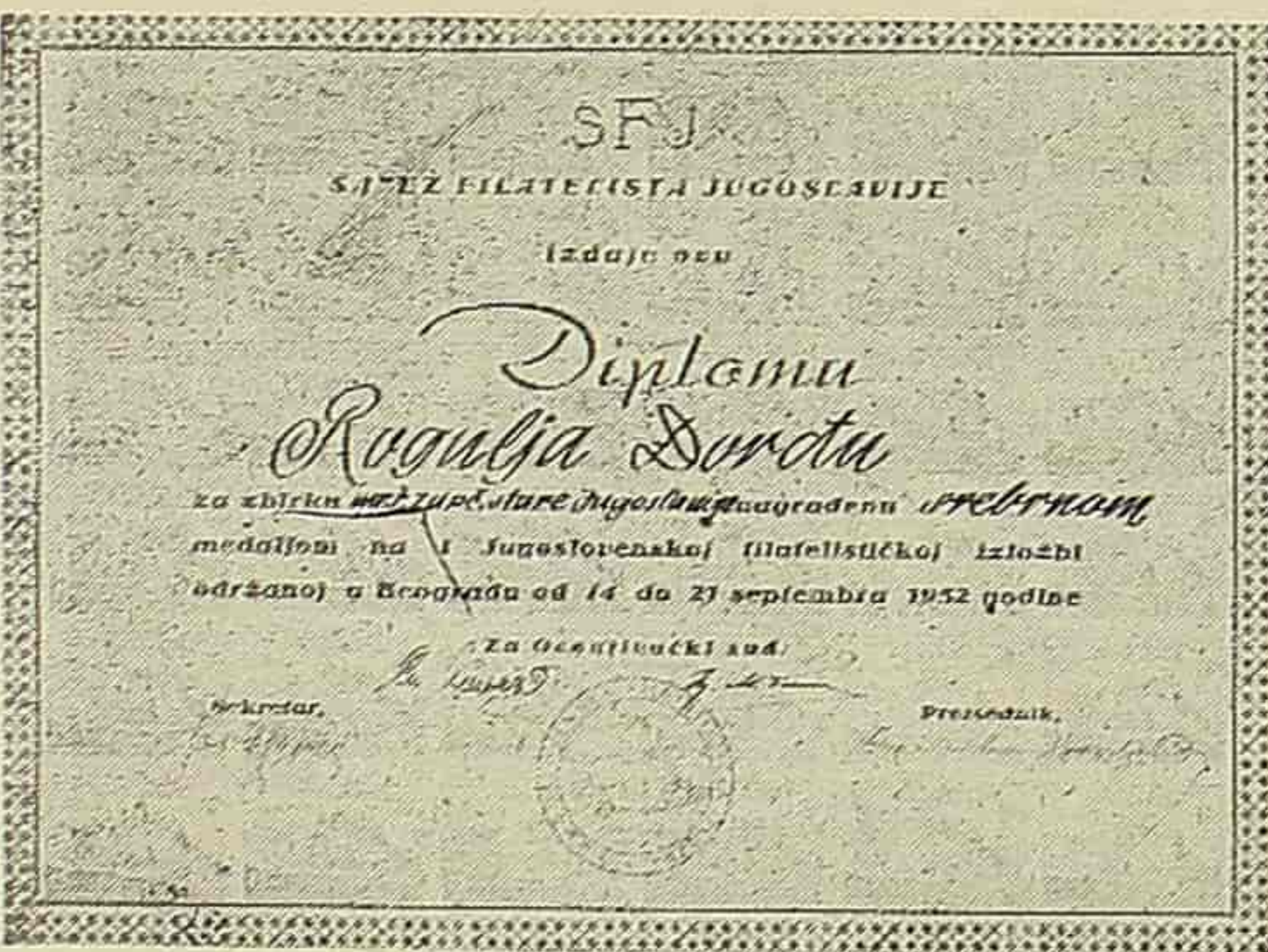
Укусно израђене дипломе, похвалнице и споменице су исто тако резултат за-лагања друга претседника СФЈ инж. Живе М. Ђорђевића, јер су се дипломе израдиле по његовој замисли — као и дипломе за изложбу СФС са разликом, да је код ових диплома за подлогу (тон) узета изложбена марка (6×6=36 кома-да), а преко тих марака је дошао сам текст дипломе, похвалнице односно спо-менице.

Изложбена медаља је рађена на осно-ву нацрта нашег уметника графичара Танасија Крњајића (мотив старог Бео-града са бакрореза из XV века). Лив од гипса у увећаном облику израдио је по-знати уметник Милић, док израда самих медаља поверена је мајстору-резбару Стевану Деметр-у из Новог Сада, који је решио рез у челику, са које матрице

Иако су горе описане награде поде-љене са извесним закашњењем, сматрам да су постигле свој првобитан циљ, да се ода признање свима онима, који су несебичним радом придонели успеху о-вих изложби. Не треба губити из вида, да су ови „филателистички трофеји“ од вајкада цењени међу филателистима и дају им потстрека и вољу за још интен-зивније залагање, а онима који сада нису учествовали дају вољу за то, да своје збирке — често сортиране у кла-серима без нарочите обраде — разраде и припреме за коју од претстојећих из-ложби и да докажу, да има можда још бољих идеја од оних, које смо видели на описаним изложбама и да још има

су медаље касније израђене у Новом Саду. Медаље су пречника 50 мм и на-лазе се у кутијама са свилом поставље-ним. Уз сваку медаљу излагачи доби-вали су и дипломе, на којима је тачно назначено презиме и име излагача, опис

добрих изложака, који свакако заслужују да се изложе и да се награде.

Истина израда медаља, диплома и других награда захтева приличне материјалне жртве, али се те жртве лако могу пренети на саме излагаче убирањем извесних пристојно одређених такси за витрине (рецимо по 100 динара за једну витрину) — из којег доприноса би се за претстојеће наше веће изложбе унапред могле израдити медаље и дипломе, па би се одмах на крају изложбе, а на основу донете оцене оцењивачког суда могле и поделити излагачима награде, јер техника уписивања имена и награде не изискује много труда, те би баш зато требало у будуће на крају сваке веће изложбе приредити малу свечаност и поделити награде најбољим излагачима и друговима, који су својим залагањем допринели успеху изложбе.

М. В.

100-godišnjica pošte u Novom Sadu

1. oktobra proslavlja novosadska pošta svoju stogodišnjicu.

Pošta je osnovana 1853 godine, mnogo kasnije od pojedinih pošta u većim gradovima Vojvodine, što je i razumljivo, jer je Novi Sad u to doba pretstavljao manje naselje, dok je tadašnji privredni centar bio u susednom Petrovaradinu, koje mesto je već ranije imalo organizovanu poštansku službu.

Direkcija PTT u Novom Sadu prirediće za ovaj jubilej skromnu proslavu u čijem okviru će biti od 1—7/X. o. g. u zgradi pošte 1. otvorena izložba. Na izložbi biće prikazan istoriski materijal u vezi razvoja

poštanske službe kako u Novom Sadu, tako isto i u drugim krajevima A. P. Vojvodine i Srbije.

Glavna Direkcija PTT odobrila je upotrebu prigodnog žiga sa nepokretnim datumom i ucrtanim likom „Poštara tatarina“ iz tih vremena. (Rešenjem Br. 9310 / od 5/IX 1953 god.)

Direkcija PTT dala je izraditi veoma ukusne prigodne kovertе, koje će se prodavati za vreme izložbe.

Značaj ove izložbe povećava još i to, da će se na dan otvaranja izložbe staviti prvi put u prodaju marke sa likom Branka Radičevića, koje su trebale izaći nekoliko dana kasnije — prigodom proslave stogodišnjice Brankove smrti.

Из уредништва

ДУЖНИЦИ ЗА ЧАСОПИС

Подружнице и повереништва

Богојево	4.280.—	дин.
Земун	250.—	„
Ковин	430.—	„
Крагујевац	8.690.—	„
Лесковац	1.800.—	„
Мосна — Доњи Милановац	360.—	„
Нови Кнежевац	5.080.—	„
Светозарево	2.710.—	„
Смедерево	6.384.—	„
Сокобања	660.—	„
Станишић	370.—	„
Сурдулица	3.770.—	„
Титово Ужице	60.—	„
Топола — Опленац	1.680.—	„
Црвенка	982.—	„
Литва — Бановићи	690.—	„

Позивају се наведена повереништва и подружнице да означене своје дугове одмах измире. Непродате неоштећене бројеве из 1949, 1950 и 1951 године могу вратити. За 1952 и 1953 годину према решењу годишњих скупштина не могу

се враћати, јер је сваки члан био дужан да прима часопис.

Појединачни претплатници

Атлић Енвер — Тузла	155.—	дин.
Др. Божиновић Светолик — Сокобања	96.—	„
Божиновић Тома — Сењски Рудник	180.—	„
Божић Фондо — Скопље	1180.—	„
Бохинц Тоне — Крањ	240.—	„
Боцев Тод. Тома — Т. Велес	210.—	„
Волков Михаило — Титоград	140.—	„
Ђорђевић Срет. — Б. Црква	30.—	„
Зарезанков Киро — Т. Велес	180.—	„
Иванишевић Драган — Задар	245.—	„
Јамар Ладо — Пољане над Шк. Локо	200.—	„
Јоб Матија — Дубровник I	296.—	„
Др. Јурковић Јово — Бенковац	200.—	„
Јурковић Филип — Шоштањ	270.—	„
Копривица Нико — Груда	216.—	„
Др. Крстић Станко — Загреб	340.—	„
Кудјан Хампарцум — Скопље	180.—	„

Лаушевић Сретен — Сусек	240.—	„
Максимовић Нестор — Жабаљ	240.—	„
Маленица Војислав — Београд	210.—	„
Мандић Драган — Свилајнац	210.—	„
Мереји Мирко — Сомбор	260.—	„
Милинковић Спасоје — Аранђеловац	220.—	„
Милошевић Н. Јован — Љуберађа	180.—	„
Молнар Геза — М. Иђош	190.—	„
Николовски Костадин — Битољ	300.—	„
Павловић Бора — Велико Градиште	180.—	„
Поповић Стево — Херцеговини	360.—	„
Рока Ладислав — Бачки Виногради	150.—	„
Сервини Никола — Битољ	210.—	„
Стајић Павле — Нови Сад	180.—	„
Сунарић М. Стефан — Фоча	156.—	„
Субић Н. Богољуб — Алексинач	220.—	„

Тузланчић Анте — Ровињ	240.—	„
Уред за информације НРС	450.—	„
Филателистичка подружница — Делнице	460.—	„
Филателистички Савез Македоније	435.—	„
Филателистичко друштво — Блед	115.—	„
Филателистичко друштво — Идрија	240.—	„
Филателистичко друштво — Постојна	210.—	„
Филателистичко друштво — Трбовље	120.—	„
Филателистичко друштво — Н. Шоптањ	490.—	„
Химелрајх Ј. — Задар	223.—	„
Џиврић Миливој — Сивац	231.—	„

Позивају се сви ови дужници да своје дугове одмах измире.

Текући рачун Уредништва код Народне банке 104-Т-502.

ВЕСТИ САВЕЗА

IZ SAVEZA FILATELISTA BIH

GODISNJA SKUPSTINA PODRUZNICE U TUZLI

Dana 1 marta 1953 g. podružnica Saveza filatelista Bosne i Hercegovine u Tuzli održala je svoju III redovnu godišnju skupštinu.

Prošle godine Tuzlanska podružnica imala je lepog uspeha. Početkom aprila prošle godine podružnica je imala 28 članova, a koncem godine, pošto je otpao izvestan broj članova usled premeštaja, podružnica je brojala 36 članova, od kojih 20 omladinaca i 16 starijih članova. Članstvo se ove godine stalno povećava, a naročito omladinima.

Sekretar podružnice je u svome godišnjem izveštaju podvukao, da je ovo jedna od retkih podružnica, koja u svome članstvu ima više omladinaca, nego starijih članova. Među omladinom u Tuzli filatelija dobija sve više pristalica. Ovo je svakako veliki uspeh, jer baš na omladini leži budućnost naše filatelije. Omladinci redovno prisustvuju svakom sastanku i uzimaju živog učešća u radu podružnice, tako da je i na godišnjoj skupštini bilo vrlo lepih predloga od strane omladinaca. Malo je teže sa finansiskim sredstvima, ali baš od strane omladinaca dat je na godišnjoj skupštini predlog za osnivanje štedne kase u podružnici, radi kupovine novih izdanja maraka.

U protekloj godini u Tuzli je prilikom dana ustanka naroda Bosne i Hercegovine održana smotra maraka, koja je izazvala živo interesovanje za filateliju, te se i ovome ima pripisati nov priličiv članstva, naročito iz redova omladinaca.

Skupštini je prisustvovalo skoro svo članstvo podružnice, osim onog koje se nalazi na strani (Gračanica, Zvornik). U živoj diskusiji, u kojoj je učestvovalo gotovo svo članstvo, bilo je lepih predloga i sugestija za budući rad podružnice. Na skupštini su pohvaljeni i nagrađeni za svoj rad sekretar i blagajnik podružnice.

U novi upravni i nadzorni odbor izabrani su sledeći drugovi: Za predsednika Rališ Josip, za potpredsednika Vesligaj Aleksandar, za I sekretara Kocjančić Daniel, za II sekretara Smailović Hazim, za blagajnika Kozarovski Blagoje, za II blagajnika i rukovodioca štedne kase Jurković Vladimir; za predsednika nadzornog odbora Krajtmajer Rudo, a za članove Fišer Pavle i Maskijević Radomir; u sud časti Sijelski Dr. Stanko, Hodžić Adem i Karpljuk Gljeb; za rukovodioca omladinske sekcije Červeni Radomir. Za vođenje knjigovodstva podružnice određen je sekretar drug Kocjančić Daniel.

Sa godišnje skupštine podružnice poslali su pozdravni telegrami Savezu filatelista Jugoslavije Beograd i Savezu filatelista Bosne i Hercegovine Sarajevo.

D. K

PRVA GODIŠNJA SKUPŠTINA PODRUŽNICE U NOVOM LUKAVCU

Mlada podružnica filatelističkog Saveza Bosne i Hercegovine u Novom Lukavcu održala je 4 januara 1953 godine, svoju prvu godišnju skupštinu.

Preko referata sekretara i blagajnika podružnice istakle su se teškoće sa kojima se ova mlada podružnica borila u prošloj godini. Pa i pored teških uslova i nedostataka društvenih prostorija podružnica je imala dosta uspeha.

U novi odbor podružnice izabrani su sledeći članovi: za predsednika Ipša Franjo, za sekretara Fišer Josip, za blagajnika Mujkić Osman.

Za Sud časti izabrani su drugovi: Haim Gintner i Jagečić Marija. U nadzorni odbor izabrani su: Tripić Rade i Fraj Gustaf, dok u finans. kontrolu: Fišer Samija i Hajm Lujza.

Na ovoj skupštini rasmotreno je pitanje prijema novih članova, kao i omasovljenje filatelije i povećanje same podružnice s obzirom da ima dosta mogućnosti za razvoj filatelije na radilištima Koksare i rudnika u Novom Lukavcu.

V. T.

GODIŠNJA SKUPŠTINA PODRUŽNICE DERVENTA

Podružnica Saveza filatelista Bosne i Hercegovine u Derventi održala je svoju redovnu godišnju skupštinu 8 marta 1953 godine.

Skupštinu je otvorio dosadašnji predsednik. Nakon čitanja referata sekretara i blagajnika podružnice o poslovanju u minuloj godini, razvila se vrlo živa diskusija u kojoj je uzeo učešća veći broj pri-

sutnih članova. Uglavnom, problem podružnice je pitanje prostorija, kao i kod drugih podružnica, ali ima izgleda da će se ovo pitanje rešiti. Podružnica je prošle godine održala u Derventi jednu smotru maraka lokalne prirode, te s obzirom na uspeh i korist za širenje filatelije, namerava i ove godine prirediti jednu smotru maraka u Derventi.

Nakon davanja razrešnice starom Upravnom i Nadzornom odboru kao i Sudu časti, izabran je novi Upravni i Nadzorni odbor i Sud časti i to: U Upravni odbor izabrani su drugovi: za predsednika Ranko Pavlica, za potpredsednika Dučić ing. Milan, za sekretara Vlado Pejić, za blagajnika Nikola Ivančević, za odbornike: Oto Rubiček i Hlubna Zdenko. U Nadzorni odbor ušli su: za predsednika Lošić Smail, a kao odbornik Ivančević Jozefina. Za Sud časti izabrani su: za predsednika Kurt Rubiček a članovi: Petrović Nebojša i Radonjić Nana.

Nakon izbora novoga odbora, doneti su korisni i dobri zaključci.

V. T.

ОГЛАСИ

ЦЕНЕ ОГЛАСА:

Цела страна	10.000.— дин.
Пола стране	6.000.— дин.
Четвртина стране	3.500.— дин.
Осмина стране	2.000.— дин.
Шеснаестина стр.	1.000.— дин.

Централни каталог страних часописа у нашој земљи

Да би се научним и стручним радницима олакшао рад, Библиографски Институт ФНРЈ формирао је ЦЕНТРАЛНИ КАТАЛОГ СТРАНИХ ЧАСОПИСА који се налазе у преко 500 стручних и научних библиотека наше земље.

Преко овога каталога могу се добити подаци о постојању ма где у нашој земљи не само појединих годишта него и појединих свезака било кога часописа, и то за раздобље од почетка излажења најстаријих часописа па до данас. Приликом тражења обавештења треба што тачније навести податке о називу часописа, годишту, свесци ради што потпуније његове идентификације.

Сва обавештења о страним часописима који се налазе у библиотекама наше земље можете бесплатно добити од БИБЛИОГРАФСКОГ ИНСТИТУТА, Београд, Теразије 26/II, поштански фах, 20, телефон 25-670.

„АГРО-ПРОМЕТ“

ЗАДРУЖНО ТРГОВАЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ ПОЉОПРИВРЕДНИХ ПРОИЗВОДА
НА МАЛО И ВЕЛИКО ШАБАЦ

Врши откуп и продају свих пољо-
привредних производа, преко земљорадничких задруга и
сељачких радних задруга. Од истих преузима и све производе намењене извозу.

ГРАДСКО ТРГОВАЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА ОГРЕВ И ГРАЂЕВИНСКИ МАТЕРИЈАЛ

„МИШАР“

ШАБАЦ, Цара Душана бр. 32

преко својих продавница у Шапцу, Лозници, Сремској Митровици и Београду, врши продају разног грађевинског материјала као: цигле, бибер и дупло фалцоваоог црепа, трске, цемента, борове и чамове ласке, штафли, летве, резаних и тесаних, греда разних димензија, обле чамове, борове и хростове грађе. За резање греда прима специјалне поруџбине.

Поред овога, предузеће врши снабдевање својих потрошача у Шапцу са огревним буковим дрветом и угљем, којег има у свако доба у довољним количина.

Цене су врло солидне а услуга брза и тачна.

За сва обавештења обратити се писмено на горњу адресу или на телефон број 509

Потрошачи, пролазници и купци!

Угоститељско предузеће „ДРИНА“ у Шапцу нуди Вам у својим ново реновираним ресторанима „Европа“ и „Југославија“ јела домаће и стране кухиње уз веома повољне цене, као и првокласна дезертна и остала пића по веома ниским ценама.

У хотел и ресторану „Југославија“ сваке ноћи свира првокласан оркестар. Хотел располаже са топлом и хладном водом, купатилима, као и осталим потребама.

Не заборавите да ћете се најпријатније осећати у објектима угоститељског предузећа „ДРИНА“ Шабац.

Дирекција телефон број: 412 и 341

Угоститељско предузеће „ДРИНА“ ШАБАЦ

Telefon: 207 i 349

Telegram: »ZORKA« Šabac

Žel. stan.: Šabac — ind. kolosek

Tekući račun kod Narodne banke
u Šapcu broj 120-T-2

PROIZVODI

dopro poznate i veoma mnogo tražene

Tehničke hemikalije:

Akumulatorska kiselina
Barium karbonat
Barium sulfat
Barium hlorid
Barium hidroksid
Kalium metabisulfit (vinobran)
Magnezium hlorid
Magnezium karbonat
Natrium bisulfid
Natrium sulfat bezvodni
Natrium sulfat kristalni (Glauberova so)
Natrium sulfit
Natrium tiosulfat
Natrium foto-sulfit
Oleum (pušljiva sumporna kiselina)
Plumbol prah
Sona kiselina
Sumporna kiselina
Hlorsulfonska kiselina

SREDSTVA ZA ZAŠTITU BILJA

SREDSTVA NA BAZI DDT-a

SUPERFOSFAT

Pretstavništva u svim republičkim centrima

Prodavnice (poljoprivredne apoteke) u svim
većim mestima FNRJ